

A humble Offering to:
**His Holiness Jagadguru
Sri Sankara Vijayendra Saraswati Swamivaru**

ASATOMA SADGAMAYA
(Lead Me To Truth)

KUMARA SATAKAM

A humble Offering to:
His Holiness Jagadguru
Sri Sankara Vijayendra Saraswati Swamivaru
ASATOMA SADGAMAYA
(Lead Me To Truth)

BOOK 4
KUMARA SATAKAM

Written By:
Smt. Vijayalakshmi Vadavalli
(Telugu Explanation)

Illustrations:
Smt. Swathi Achyuta

English Translation:
Smt. Umadevi Vadrewu

Copyright with:

Moolamnaya Sarvagna Sri Kanchi Kamakoti Peetham

Sri Kanchi Kamakoti Peetham

No:1, Salai Street

Kanchipuram, Tamil Nadu- 635 502

First Edition : 2022

For Copies : kanchimutt@gmail.com

Coordinators : **Smt. Hima Bindu Pyda**
hbpyda@gmail.com (USA)

Smt. Magapu Gnana Prasuna
hanumagapu@gmail.com(India)

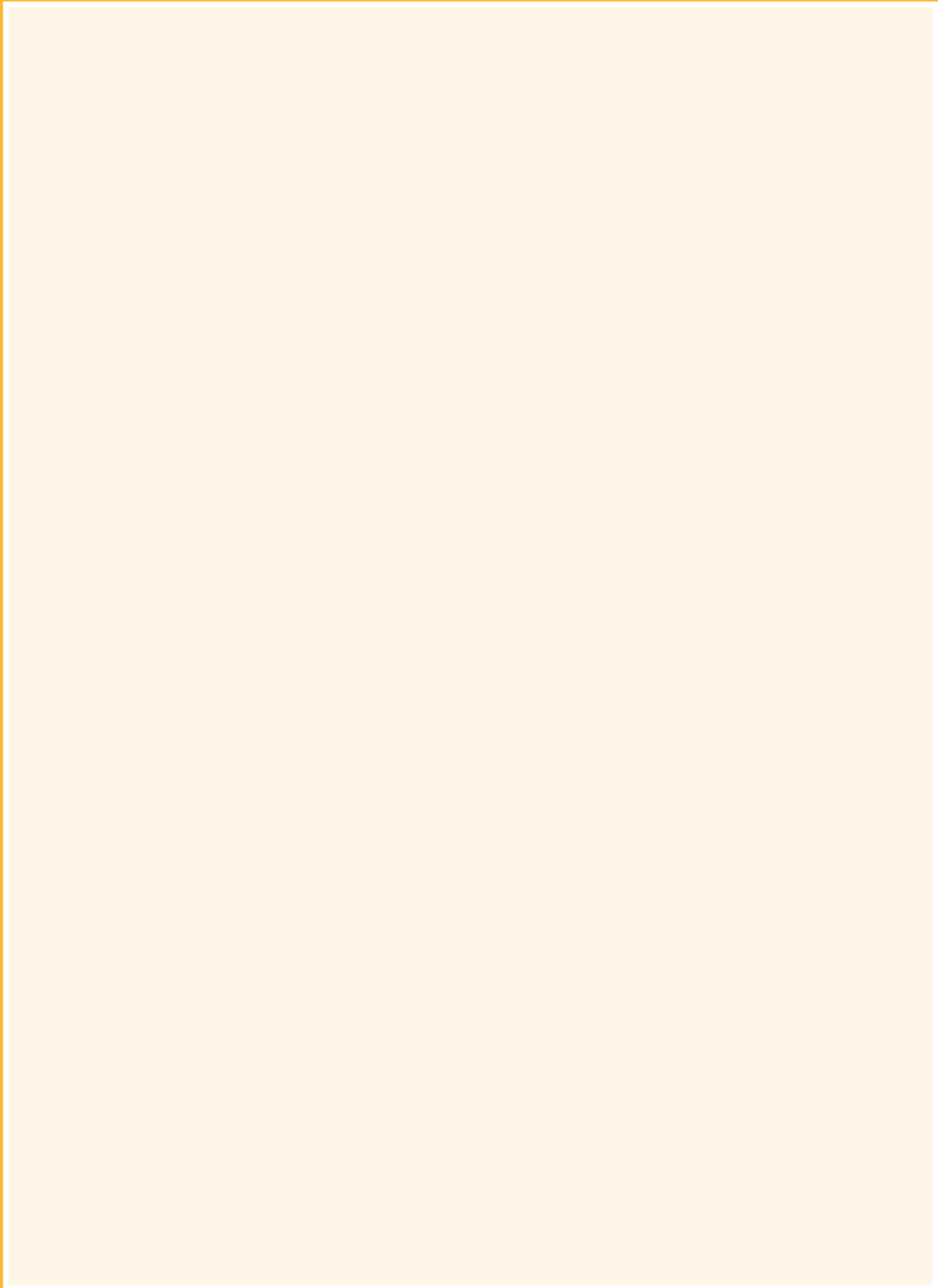
Published By : **Sri Kanchi Kamakoti Peetham**
Kantepudi- 522438 AP
&
Sri Kamakoti Bhakti Kendra
USA

Printed at : **Sree Lakshmi Press**
14/2 Arundelpet
Guntur - 522 002, A.P.

శ్రీ గురుభ్యో నమః

His Holiness Sri Sankara Vijayendra Saraswati Swami Varu

|| Sri Chandramouleeswaraya Namaha: ||
Sri Sankara Bhagavadpadacharya Paramparagatha Moolamnaya Sarvajnapeta :

His Holiness Sri Kanchi Kamakoti Peetadhipathi
JAGADGURU SRI SANKARACHARYA SWAMIGAL
Srimatam Samsthanam

No. 1, Salai Street,

::

Kancheepuram - 631 502.

Date : 24.06.2021

తెలుగు సాహిత్యమున బహుభా విస్తృతము ప్రక్రియలయిన సతక సాహిత్యముకంటె.
ప్రతి పద్యమునకు చివరనకు మకుటముంబట్టి సతకముల లక్షణము. అది
భక్త చరిత్రమైనను కావచ్చును, పదమైనను కావచ్చును. ఇతర సాహిత్య ప్రక్రియలయిన
కావ్యము నాయముల సతకమునకు వేరు. భక్తి బద్ధమైనను చాలదు. కవి
తాను చెప్పవచ్చునది సంక్షిప్తము నేమిగా చెప్పుట సతక పద్యములవిశిష్టత.
సతకము లను నూరుకు పైబడిన పద్యములుంటు ఏ సతకము.

సతకముల అనేక విషయములపైనున్నవి. వీనియి అక్కడ నీతి సతకముల
ప్రధానముగా చెప్పుకొనవచ్చును. సనాతన ధర్మమునకు నైతిక ఆ ప్రధాన
లక్షణమైయున్నది. అందువలన సంప్రదించుచు గా అన్ని భాషలయి భాషలయిన
నీతిరంధ్రములన్నవి. తెలుగు భాషయి ఇట్టి నీతిరంధ్రముల ఆ బాలగీతము
నకు సులభమైనను ప్రధానమునకు హత్తుకొను లీతి సతకమైన భాషయి
తెలుగునకు సతక సాహిత్య లీతులయి ఉన్నవి. సామాజికమైన నైతికతను
పంపొందించుటకు సతకముల ప్రధాన దిశ్యము. అక్షరాణి పదయము,
నమ్రత, సత్సాధనాది ఆత్మసాధనముల ఆలవనలను, ఇట్టి నీతి సతకముల
తెలుగునకు వేమన, సుమతీ, కమలా, కుమారి సతకముల భాషయి సామాజికము
వలనను సతకమైన భాషయలనను ప్రసిద్ధి పొందెను.

సుమతీ సతకము పదమూడవ కథాబ్దికి చెందిన, బుద్ధుల సేనాని చౌక చేయబడిన
నన్నులకు చున్నది. ఆ కథలు ఆ కథలతోనే సామంతములను చూడవలెను.
వీరు నీతి సతక ప్రధానముకంటె నీతి సతకము క్రమము లనువేసిన చౌక సేనాని,
"త్రయముకి కయచేతను నానందము సకలముల కలయినను, భారతమైన
నీతియ సాగినను సతకముల ప్రబంధ చిహ్నమునకు" అని కలయినయిన
చిహ్నముకొని అట్లు చిహ్నములయి కవిత్వ మున్నది ఉంటు.

ముందుమాట

1860వ సంవత్సరములో శ్రీ పక్కి లక్ష్మీనరసింహారావు గారి విరచితము కుమార శతకము.

1840వ సంవత్సరము నందె లక్ష్మీనరసింహకవి బాలికలను దృష్టిలో పెట్టుకుని కుమారీ శతకము రచించినారు.

మరొక 20 సంవత్సరముల తదుపరి, బాలురకు వ్యక్తిత్వ వికాసమును దృష్టిలో పెట్టుకుని కుమార శతకము పితృవాత్సల్యముతో రచన సాగించినారు. తల్లిదండ్రులు, గురువులు, పెద్దల పట్ల వినయము, కుటుంబములో జాగ్రత్తతో ప్రవర్తించడము, నీతివంతమైన ప్రవర్తన, సంప్రదాయమును గౌరవించడం, ఆచరించడం వంటి మెలకువలను ఎంతో సున్నితంగా, వాత్సల్యంగా కవి చెప్పినతీరు కుమారశతకంలో కనపడుతుంది.

ఉన్నతమైన భావాలతో పెరిగిన బాలురు సమాజంలో ఉన్నతమైన ముద్ర వేయగలరు. భవిష్యత్తులో ఉదాత్తమైన సమాజానికి రూపకర్తలు కాగలరు.

కవి అదే విశ్వాసంతో రచించిన కుమార శతకము ప్రతి ఒక్కరూ చదివి ఆచరించవలసిన వ్యక్తిత్వ వికాసపు సూత్రాలు.

-శ్రీమతి విజయలక్ష్మి వాడవల్లి

శ్రీ భామిని మనోహరు
 సౌభాగ్య దయ స్వభావు సారసనాభున్
 లో భావించెద నీకున్
 వైభవము లొసగుచుండ వసుధ గుమారా!

అర్థం : కుమారా = ఓ పుత్రా!, శ్రీ = సంపదలకు ఆధారమగు, భామినీ = లక్ష్మీదేవి యొక్క, మనోహరు = మనసు దొంగిలించినవాడు (విష్ణువు), సౌభాగ్య = సంపదల, దయ = దయ, స్వభావు = స్వభావము కలిగినవాడు, సారస నాభున్ = నాభియందు పద్మము కలవాడైన విష్ణువు, నీకున్ = నీకు, వసుధ = ఈ భూమిపై, వైభవములు = సంపదలు, ఒసగుచుండ = ఇచ్చుటకు, లోన్ = మనసునందు, భావించెద = తలంచెదను

భావము : సంపదల నొసగు లక్ష్మీదేవి మనసును చూరగొన్నవాడు సౌభాగ్యములను దయతో ఇచ్చు స్వభావము కలవాడును బొడ్డన పద్మము కలవాడును అయిన విష్ణుమూర్తి నీకు సంపదలను భూమిపై ఇవ్వవలసినదిగా ప్రార్థించుచున్నాను. ఉత్తమ లక్షణాలు కలిగి వుంటే భగవంతుడి ఆశీర్వచనము వుంటుంది.

DIVINE BLESSINGS

Sri Bhaamini manoharu
 Sowbhagya dhaya swabhaavu saarasanaaBhun
 lo Bhaa vinchetha neekun
 vaiBhavamu losaguchunda vasuDha Gumaara!

Lord Vishnu who won the heart of Goddess Lakshmi, who grants Sowbhayam, from whom arose the Divine Lotus, I pray to that Lord Vishnu to Bless you with all the riches and happiness in this world.

ఆజ్ఞ యొనర్చెడి వృత్తుల
లో జ్ఞానము కలిగి మెలగు లోకులు మెచ్చన్
బ్రాజ్ఞతను కలిగి యున్నను
బ్రాజ్ఞులలో బ్రాజ్ఞుడవుగ ప్రబలు కుమారా!

అర్థం : ఆజ్ఞ యొనర్చెడి = ఆజ్ఞాపించిన, వృత్తులలో = పనులయందు, జ్ఞానము = తెలివి, కలిగి = ఉపయోగించి, లోకులు = ప్రజలు, మెచ్చన్ = మెచ్చుకొనునట్లుగ, మెలగు = ప్రవర్తింపుము, బ్రాజ్ఞతను = విశేష బుద్ధితో నైపుణ్యము కలిగి, ఉన్నన్ = ఉన్నచో, బ్రాజ్ఞులలో = తెలివైనవారితో, బ్రాజ్ఞుడవు = తెలివికలవానిగా, ప్రబలు = వృద్ధి పొందుము

భావము : నిన్ను చేయమనిన పనులను తెలివితో లోకమునందలి జనులు మెచ్చుకొనునట్లుగా చేయవలసినది. బుద్ధి నైపుణ్యమును నీవు ప్రదర్శించుటయే కాక తెలివైనవారిలో తెలివైనవానిగా నీవు పేరును పొందుము. అభివృద్ధి చెందవలసినది. వినయము, బుద్ధి కుశలత కలిగి వుండి పేరు ప్రతిష్ఠలు తెచ్చుకొనుము.

HAVE WISDOM AND COMPLETE FOCUS

Aagna yonarchedi vruthula lo
jnaanamu kaligi melagu lokulu mechan
braagnathanu kaligi yunnanu
braagnulalo braagnudavuga prabalu kumaara!

O Kumara! Do the tasks assigned to you with complete knowledge and dedication. Be wise and try to get recognised as the best among the best.

అతి బాల్యములో నైనను
 బ్రతికూలపు మార్గముల బ్రవర్తింపక స
 ధ్ధతి మీర మెలగ నేర్చిన
 నతనికి లోకమున సౌఖ్యమగును గుమారా!

అర్థం : అతి = మిక్కిలి, బాల్యములో = చిన్నతనములో, ఐనను = అయినప్పటికి, ప్రతికూలపు = చెడు, మార్గములన్ = బాటల పద్ధతుల యందు, ప్రవర్తింపక = నడవక, సద్ధతి = మంచి ప్రవర్తనను, మీర = దాటక, మెలగ నేర్చినన్ = నడువ గలిగినచో, అతనికి = ఆ వ్యక్తికి, లోకమున = లోకము నందు, సౌఖ్యమగును = సుఖము కలుగును

భావము : మిక్కిలి చిన్న తనము నందైననూ చెడు మార్గముల నందు నడువ వద్దు (చెడ్డ పనులు చేయకుము) మంచి మార్గములో నడచుట తెలిసిన వానికి లోకము నందు సుఖము కలుగును. అంతటా గౌరవము కలిగి ఉండును. బాల్యము నుండి మంచి లక్షణములు కలిగి వుండుట వలన కీర్తివంతుడు కాగలడు.

GOOD HABITS START EARLY

Athi baalyamulo nainanu
 brathikoolapu maargamulabra varthimpaka
 sadhgathi meera melaga neyrchina
 nthaniki lokamuna soukhyamagunu gumaara!

O Kumaara! Follow the righteous path from the childhood. This will make you respectable in society. Never take the wrong path even under compulsion.

వృద్ధజనసేవ చేసిన
 బుద్ధి విశేషజ్ఞు బూత చరితుడున్
 సద్ధర్మశాలి యని బుధు
 లిద్ధర బొగిడెదరు ప్రేమ యొసగ గుమారా!

అర్థం : వృద్ధ జన సేవ చేసిన = పెద్దల సేవ చేసిన, బుద్ధి విశేషజ్ఞున్ = విశేషమైన బుద్ధి కలవాడు, పూత = పవిత్రమయిన, చరితుడున్ = నడవడిక కలవాడును, సత్ = మంచి, ధర్మశాలి = ధర్మముననుసరించు వాడని, ప్రేమ+ఒసగన్ = ప్రేమతో, బుధులు = మంచివారు, ఇద్ధరన్ = ఈ భూమియందు, పొగిడెదరు = పొగుడుచుందురు

భావము : పెద్దల యెడ వినయము చూపి సేవించవలయును. అప్పుడు వారు బుద్ధిమంతుడు, మంచివాడు, ధర్మము తెలిసినవాడని నిన్ను ప్రేమతో ఈ భూమి యందు పొగిడెదరు. అది నీకు గొప్ప ఆశీర్వాచనమవుతుంది సుమా! మన్నన, మర్యాద, మానవత్వము కలిగి వుండుట ఉత్తమ వ్యక్తి లక్షణములు. అందరికి మార్గదర్శకమైన వ్యక్తిత్వము అవుతుంది.

SERVE YOUR ELDERS

Vruddhajanaseva cheysina
 buddhi viseshagnu bootha charithudan
 saddharmasaali yani budhu
 liddaru bogidedharu prema yosagu gumaara!

O Kumaara! Be obedient and serve your elders. This way you will be regarded as a respectful and dutiful person. This will be a great blessing for you.

పెద్దలు వద్దని చెప్పిన
పద్దుల బోవంగ రాదు పరకాంతలనే
పొద్దే నెద బరికించుట
కుపదేశింపగ గూడ దుర్వి గుమారా!

అర్థం : పెద్దలు = పెద్దవాండ్రు, వద్దు = వలదు, అని+చెప్పిన = చెప్పినప్పుడు, పద్దుల = పంతములకు, పోవంగరాదు = వెళ్ళరాదు, ఉర్విన్ = భూమియందు, పరకాంతలన్ = ఇతర స్త్రీలను, ఏ పొద్దు+ఏన్ = ఏ సమయమునందైననూ, ఎదన్ = మనసులో, పరికించుట = తలంచుటకు, ఉపదేశింపగన్ = ఉపదేశించుట, కూడదు = పనికిరాదు

భావము : పెద్దలు వద్దని చెప్పిన పనులను పంతములకు పోయి చేబూనుట పనికిరాదు. అన్యకాంత గురించిన విషయములను తరచు పలుకుట మర్యాద కాదు. కనుక గ్రహించుము సుమా!

PAY HEED TO ELDERS WORDS

Peddalu vaddani cheppina
paddula bovanga raadhu parakaanthuney
poddhe nedha barikinchuta
kupadesimpaga gooda dhurvi gumaara!

O Kumaara! It is advisable not to do things which are discouraged by your elders. Also, it is not good to bring up topics about other women in your conversations. So, consider and reflect your thoughts.

తనపై దయను లొంగను
 గొన నే తెంచినను శీల గురుమ తులనువం
 దనముగ భజింపదగు
 మన మలరగ నిదియ విబుధ మతము కుమారా!

అర్థం : తనపై = తనమీద, దయ = దయా స్వభావము, ఉల్కొన = కలుగగా, కనుగొన = చూచుటకు, ఏ తెంచినను = వచ్చినటువంటి, శీల = మంచి ప్రవర్త కల, గురుమతులను = గొప్ప బుద్ధి కలవారను, వందనముగ = నమస్కారము చేసి, పూజింపన్+తగు = గౌరవించుట తగిన పని, మనము = మనస్సు, అలరగ = సంతోష పడునట్లుగ, ఇదియ = ఇదియే, విబుధ = బుద్ధిమంతుల, పెద్దల, మతము = ఆచరణీయ పద్ధతి

భావము : తనమీద దయను చూప వచ్చిన వారలను నమస్కారము చేసి పూజించవలయును. వారి మనస్సు సంతోషపడునట్లు గౌరవించుటయే వారి పట్ల నీవు చేయవలసిన విధి. అదియే ధర్మము సుమా! వినయము, విధేయత కలిగి పెద్దలను గౌరవించుట ఉత్తముల లక్షణము.

BE GRATEFUL

Thanapai dhayanu lkonaganu
 gonaney thenchinanu seela gurumee thulanu
 vandanamuga bhajimpadhagu
 mana malaraga nidhiya vibudha mathamu kumaara!

O Kumaara! Never forget the ones who show compassion towards you. Be grateful to them. This is your duty.

ఉన్నను లేకున్నను పై
 కెన్నడు మర్మంబు దెలుప నేగకుమీ నీ
 కన్న తల్లిదండ్రుల యశం
 బెన్న బడేడు మీ డ్కిదిరుగ వేలమి గుమారా!

అర్థం : ఉన్నను = నీకు కలిగిననూ, లేకున్ననూ = లేకపోయిననూ, పైకి = బయటకు, ఎన్నడు = ఎప్పుడూనూ, మర్మంబు = నీ రహస్యములను, తెలుపన్ = తెలియ చెప్పుటకు, ఏగకుమీ = వెళ్ళకు సుమీ, కన్న = కనిన, తల్లిదండ్రుల = తల్లిదండ్రీ యొక్క, యశంబు = కీర్తి, ఎన్నబడెను = గౌరవముగా లెక్కింపబడెడు, మాడ్కిన్ = విధముగా, ఎలమిన్ = ఇష్టముతో, తిరుగు = ప్రవర్తింపుము

భావము : నీకు సంపద కలిగిననూ, కలుగకున్ననూ, పైకి ఏనాడూ ఇతరులకు తెలియనీయకుము. ఇంటి రహస్యములను ఇతరులకు తెలియనీయకూడదు. నిన్ను కన్న తల్లిదండ్రులు, నలుగురు గొప్పగా చెప్పుకునే విధంగా ఎల్లప్పుడూ సంతోషంగా మెలగవలయును. వంశ ప్రతిష్ఠను పెంచేవిధంగా ప్రవర్తించడం మంచిది.

UPHOLD DIGNITY AND CONFIDENTIALITY

Unnanu lekunnu pai
 kennadu marmambu dhelupa neygakumee nee
 kanna thallidhandrula yasam
 benna badedu mee dkiidhirugu veylami gumaara!

O Kumaara! Maintain the same dignity when you have wealth or lose it. Do not reveal your family secrets in public. Make your parents proud with your achievements.

పెద్దలు విచ్చేసినచో
 బద్ధకము నైన దుష్టపద్ధతి నైనన్
 హద్దెరిగి లేవకున్నన్
 మొద్దువలె జూతురతని ముద్దు కుమారా!

అర్థం : పెద్దలు = పెద్దవారు, విచ్చేసినచో = వచ్చినప్పుడు, బద్ధకమునైన = బద్ధకముతోనైననూ, దుష్టపద్ధతి నైనన్ = చెడు పద్ధతితో నైననూ, హద్దు+ఎరిగి = చిన్న పెద్ద తేడాలను తెలిసికొని, లేవక+ఉన్నన్ = లేవకుండా కూర్చుని ఉన్నచో, అతని = అట్టివానిని, మొద్దువలె = ఏమీ తెలియని మొద్దువాని వలె చూతురు.

భావము : కుమారా! నీవు కూర్చున్న సమయమున ఆ ప్రదేశమునకు పెద్దలు వచ్చినచో లేచి నిలబడవలయును. బద్ధకము వలన గాని దుడుకుతనము వలన కాని పెద్ద, చిన్న తారతమ్యము గ్రహింపక లేవకున్నచో నిన్ను అందరూ మొద్దును చూసినట్లు చూచెదరు. పెద్దలను గౌరవించుట వారికి ఆసనము చూపించుట మన సంప్రదాయము.

OFFER SEAT

Peddalu vicchesinacho
 baddhakamu naina dustapaddhathi nainan
 hadderigi levakunna
 modduvaley joothurathani muddhu kumaara!

O Kumaara! Stand up and offer your seat when an older person comes. Otherwise, People will assume that you do not know the basic etiquette, you will be considered disrespectful and ignorant.

సతతము బ్రాతః కాలో
 చిత విధులను జరుపు మరసి శీఘ్రముగ నహః
 పతి పూర్వ పర్వ తాగ్రా
 గతుడగుటకు మున్నె వెరపు గల్గి కుమారా!

అర్థం : సతతము = ఎల్లప్పుడూ, ప్రాతఃకాల = ఉదయకాలమందు, ఉచిత = చేయదగిన, విధులను = పనులను, అరసి = పరిశీలించి, అహఃపతి = సూర్యుడు, పూర్వపర్వత + అగ్రగతుడు + అగుటకు = తూర్పు కొండన ఎక్కుటకు (ఉదయించుటకు), మున్నె = ముందుగానే, వెరపు + గల్గి = భయము (శ్రద్ధ) కలిగి, శీఘ్రముగ = వెంటనే, జరుపుము = చేయుము

భావము : ప్రతిరోజూ ఉదయము సూర్యోదయమునకు ముందుగానే నిద్ర లేవవలసినది. సూర్యోదయమునకు పూర్వమే పనులను పూర్తి చేయవలసినది. ఇది ఆరోగ్య లక్షణము సుమా! నిత్య విధులు సూర్యోదయమునకు పూర్వమే ఆచరించుట మంచి లక్షణము.

RISE EARLY

Sathathamu Bhraatah kaalo
 chithavidhulanujarupumarasiseeGramuga
 sahapathipoorva parva thaagraa
 gathudagutakumunneverapugalgikumaara!

O Kumaara! Wake up and do your morning chores before the sun rises. By doing so, you can have a healthy life style.

పోషకుని మతము గనుకొని
 భూషింపక గాని ముదము బొందరు మఱియున్
 దోషముల నెంచుచుండును
 దోషివయిన మిగుల గీడు దోచు గుమారా!

అర్థం : పోషకుని = యజమాని, మతము = అభిమతము (ఇష్టము), కనుకొని = తెలుసుకొని, భూషింపక+కాని = గౌరవించిన కాని, ముదము = సంతోషమును, పొందరు = యజమాని సంతోషమును పొందడు, మఱియున్ = ఇంకనూ, దోషములను = తప్పులను, ఎంచుచుండును = లెక్కించుచుండును, దోషివయిన = తప్పు కలవాడవయిన, మిగుల = మిక్కిలి, కీడు = కష్టము, తోచు = కలుగును

భావము : యజమాని అభిప్రాయము సేవకుడు తెలుసుకుని మెలగవలయును. యజమానిని గౌరవించినగాని అతడు సంతోషమును పొందడు. గౌరవించని పక్షంలో నీవు చేసే పనులన్నిటి యందు దోషములు వెతుకును. కనుక నీవు జాగ్రత్తగా యజమాని వద్ద మెలగవలయును. దోషములు ఎన్నుట ప్రారంభమవుతే నీవు చాలా కష్టపడతావు సుమా!

BE SINCERE AT YOUR JOB

Poshakuni mathamu ganugoni
 Bhooshimpaka gaani mudhamu bondharu maRiyan
 doshamula nenchu-chundhunu
 doshivayina migula geedu dochu gumaara!

O Kumaara! Do the work assigned to you with utmost dedication. Try to understand the expectation your employer has on you. Do not displease your employer. By doing so, you may be giving a chance to find faults with your performance. Avoid such situation.

నరవరుడు నమ్మి తను నౌ
 కరిలో నుంచెనెడ వాని కార్యము లందున్
 సరిగా మెలంగు నేర్చిన
 పురుషుడు లోకమున గీర్తి బొందు గుమారా!

అర్థం : నరవరుడు = రాజు, నమ్మి = నీ యందు నమ్మకము నుంచి, తను = తాను, నౌకరిలోన్ + ఉంచునెడ = నిన్ను ఒక పనియందు నియమించినపుడు, వాని = వానియొక్క కార్యముల+అందున్ = పనుల యందు, సరిగా = పద్ధతిగా, మెలంగ నేర్చిన = మెలగ గలిగినచో, పురుషుడు, లోకమునన్ = లోకమునందు, కీర్తిన్ పొందు= కీర్తిని పొందును

భావము : యజమాని నీ యందు నమ్మకము నుంచి నిన్ను ఒక పనియందు నియమించినప్పుడు నీవు యజమాని ఆజ్ఞాపించిన పనులు జాగ్రత్తగా చేయుము. ఆ విధముగా చేసినచో నీకు మిక్కిలి గౌరవము కలుగును. మనకు నియోగించబడిన పనిని శ్రద్ధగా యజమాని మెచ్చుకునే విధంగా జాగ్రత్తగా చేయుట వలన ఎంతో అభివృద్ధిని పొందగలవు.

GIVE YOUR BEST

Naravarudu nammi thanu
 naukarilo nuncheneda vaani kaaryamu landhun
 sarigaa melanga neyrchina
 purushudu lokamuna geerthi bondhu gumaara!

O Kumaara! When the authorities trust you and assign a job, do it sincerely and give your best. That way you will be respected.

పుడమిని దుష్టతగల యా
 తడు లంచంబులు బట్టదలచుచు మిడియౌ
 నడవడి విడి యందరి వెం
 బడి ద్రిప్పి కొనుచును గీడు పరుప గుమారా

అర్థం : పుడమిని = భూమియందు, దుష్టత గలయాతడు = దుష్ట స్వభావము కలవాడు, లంచంబులు = లంచములను, పట్టతలచును = తీసుకొన దలచినవాడై, మిడియౌ = గర్వము గలవాడై, నడవడి = మంచి ప్రవర్తనను, విడి = విడిచిపెట్టి, అందరి = తనతో అవసరము కలిగిన వారందరినీ, వెంబడి = తనవెంట, త్రిప్పుకొనుచు = అనేకమార్లు తిరుగునట్లు చేయుట, కీడు = కష్టమును, పరుప = చేయదలంచును

భావము : భూమి యందు చెడు స్వభావము కలవారు గర్వముతో కూడిన వారై లంచములను పుచ్చుకొనదలంచుదురు. అట్టివారు తమతో అవసరము కల్గినవారలను గౌరవము లేక తమ చుట్టూ అనేకమార్లు త్రిప్పుకొనుచు అది ఒక గొప్ప హోదా అనుకుంటారు. మంచి మార్గమున కాక దుష్ట స్వభావముతో ఎదుటి వారికి కీడు కలుగజేయు స్వభావముతో ఉంటారు. అల్ప మనస్కుల ఆలోచనలు గర్వము కలిగి వుంటాయి. అది మంచిది కాదు.

STAY AWAY FROM CORRUPT PEOPLE

Pudamini dustatha gala yaathadu
 lanchambulu battadhalachuchu vidiyaa
 nadavadi vidi yandhari vembadi
 dhrippi konuchu geedu parupa gumaara!

O Kumaara! There are people in the world who are corrupt and with evil intentions. They harass those who need their approval for completing a job. They may even resort to blackmailing or ask for bribes.

పనులెన్ని కలిగి యున్నను
 దిన దినమున విద్య పెంపు ధీయుక్తుడవై
 వినగోరుము సత్కథలను
 కవి విబుధులు సంతసించు గతిని గుమారా!

అర్థం : పనులు = చేయవలసిన పనులు, ఎన్ని+కలిగి వున్ననూ, దిన దినమున = రోజు రోజు ప్రతిరోజు, ధీయుక్తుడవై = మంచి బుద్ధి చేకూడిన వాడివై, విద్య = జ్ఞానమును, పెంపు = పెంపొందింపచేయు, సత్+కథలను = మంచి కథలను, విబుధులు = మంచి బుద్ధి కలవారు, సంతసించు = సంతోషించు, గతిని = విధముగా, వినగోరుము = వినడానికి ఉత్సాహము చూపుము

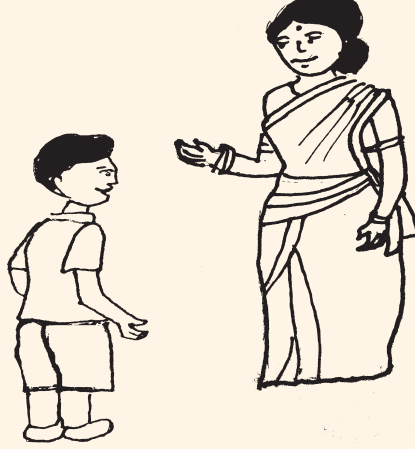
భావము : నీవు రోజూ చేసే పనులు ఎన్ని ఉన్నా ఆ పనులతో పాటు విజ్ఞానము కలిగే విధముగా మంచి విషయాలను తెలుసుకొనవలయును. మంచి పుస్తకాలు చదవడం, మంచి విషయాలు మాట్లాడటం వలన తెలివితేటలు పెరుగుతాయి. నీ తెలివితేటలు చూసి మంచివారు (పెద్దలు) సంతోషించెదరు. నీతో సమయం గడుపుటకు ఉత్సాహము చూపుతారు. కనుక రోజూ చేసే పనులు కాక సత్కథలక్షేపమునకు, మంచి విషయాలు తెలుసుకొనుటకు సమయం కేటాయించవలయును. జ్ఞానవంతుడు ఎప్పుడు విద్యార్థిగానే వుంటాడు. తెలుసుకొనుటకు ప్రయత్నిస్తాడు.

KNOWLEDGE IS POWER

panulenni kaligi yunnanu
 dhina dhinamuna vidya pempu Dheeyukthudavai
 vinagorumu sathkadhalanu
 kavi vibudhulu santhasinchu gathini gumaara!

O Kumaara! Apart from your daily chores and day to day activities, keep aside some time to improve your knowledge. Read good books, stay in good company, learn new things. This way you will become more knowledgeable and people will like to be in your company.

ధరణి నాయకు రాణియు
 గురు రాణియు నన్న రాణి కులకాంతను గ
 న్న రమణి దనుగన్న దియును
 ధర నేవురు తల్లులనుచు దలుపు కుమారా!

అర్థం : ధర = భూమియందు, ధరణి నాయకు = రాజుగారి యొక్క, రాణియు = భార్యను, గురు రాణియు = గురు పత్నియు, అన్నరాణియు = అన్నగారి భార్యయును, కన్నరమణి = భార్యను కన్న తల్లి (అత్తగారు), దనుగన్నదియు = తననుగన్న తల్లి, ఏవురు = పైన చెప్పిన ఐదుగురు, తల్లులనుచు = తల్లుల వలె భావించుము

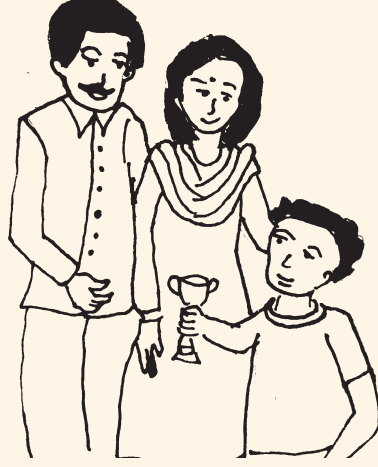
భావము : భూమి యందు ప్రతి ఒక్కరికిని అయిదుగురు తల్లులు ఉండును సుమా. తనకు కన్నతల్లితో పాటు రాజు భార్యను, గురుపత్నిని, అన్న భార్యను (వదిన), భార్య తల్లి (అత్త)ని కూడా తల్లులవలె భావింపుము. స్త్రీల యందు మాతృభావన కలిగి గౌరవించుట ఉత్తమ లక్షణము.

THE 5 MOTHERS

Dharani naayaku raaNiyu
 guru raaNiyu sannaraaNi kulakaanthunu
 gannaramaNi dhanuganna dhiyunu
 Dhara neypuru thallulanuchu dhalupu kumaara!

O Kumaara! Apart from our own mother, your mother-in-law, your elder brother's wife, the Queen of the land and the wife of the Guru are considered to be the five mothers or maternal figures.

సదమల మతితో బెద్దల
 మదికింపుగ మెలగు నింద మానుము పరులన్
 మృదు మార్గములను వదలకు
 విదితంబుగ దాన గీర్తి వెలయు కుమారా!

అర్థం : సత్+అమల = మంచి స్వచ్ఛమైన, మతితో = బుద్ధితో, పెద్దల = పెద్దల యొక్క, మదికి = మనస్సునకు, ఇంపుగ = సంతోషము కల్గనట్లుగ, మెలగు = ప్రవర్తింపుము, పరులను = ఇతరులను, నింద = నిందించుట, మానుము = విడువుము, మృదు = మంచి, మార్గములను = పద్ధతులను, వదలకు = విడువకుము, దానన్ = దానివలన, విదితంబుగ = తేటతెల్లమగునట్లుగ, కీర్తి = పేరు, వెలయు = కలుగును

భావము : మంచి నిర్మలమైన బుద్ధితో పెద్దల మనస్సు సంతోషించునట్లుగా మెలగుము. ఇతరులను నిందించుట వలదు. మంచి పద్ధతులను విడువవలదు. ఇట్లు మెలగుట వలన మంచి పేరును పొందుతావు సుమా!

KEEP A PURE MIND AND HEART

Sadamatha mathitho beddhela
 madhikimpuga melagu nindha maanumu parulan
 mrudhu maargamulanu vadhalaku
 vidhithambu dhaana geerthi velayu kumaara!

O Kumara! Stay calm and have a pure heart. Do not resort to unnecessary criticism. Always stay on the right path. This will give you recognition in society.

ఆచార్యున కెదిరింపకు
బ్రోచిన దొర నింద సేయ బోకుము కార్యా
లోచనము లొంద జేయకు
మాచారము విడవబోకు మయ్య కుమారా!

అర్థం : ఆచార్యునకు = గురువు మాటకు, ఎదిరింపకు = ఎదురు చెప్పవలదు, పోచిన = పోషించిన, దొర = యజమానిని, నింద+చేయన్+పోకుము+నిందింప వెళ్ళకుము, కార్యలోచనములు = పనియందు ఆలోచనలు, వంద = అనేకములు కలుగునట్లుగా, చేయకుము = చేయవద్దు, ఆచారము = పెద్దల పద్ధతిని, విడువబోకుమయ్య = విడువవలదు

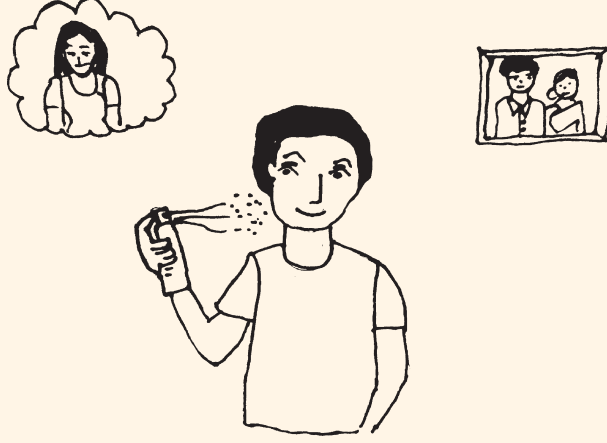
భావము : గురువు మాటకు ఎదురు చెప్పకూడదు. యజమానిని నిందించుటకు ప్రయత్నము చేయకుము. చేసే పని గురించి రకరకాల ఆలోచనలతో సక్రమంగా పనిని చేయలేని విధంగా ఉండకుము. పెద్దలు నడచిన బాటయే మన మార్గము. అది విడుచుటకు ప్రయత్నము చేయవద్దు.

FOLLOW YOUR GURU

Aacharyuna kedirimpaku
brochina dora nindha seya bokumu
kaaryalochanamu londha jeyaku
maachaaramu viduvaboku mayya kumaara!

O Kumara! Do not talk back to your Guru, do not abuse your employer, do not over think. This will hamper your performance. Follow the path of righteousness laid down by your elders.

పుట్టినది మొదలు పర సతి
 బట్టగ జూచుటయు నింద పద్ధతి యనుచు
 న్నట్టి పురుషుండు పుడమిం
 బుట్టిన జనతతుల గీర్తి బొందు గుమారా!

అర్థం : పుట్టినది = జన్మించినది మొదలు, పరసతిన్ = ఇతరుల భార్యలను, పట్టగన్ = చెర పట్టవలయునని, చూచుటయు = చూచుట, నింద పద్ధతి = నిందలపాగు పద్ధతి, యనుచు = అనుచు, ఉన్నట్టి = భావించునట్టి, పురుషుండు = మనుష్యుడు, పుడమిం = భూమియందు, పుట్టిన = జన్మించిన, జనతతులన్ = ప్రజల సముదాయము యొక్క, కీర్తిన్ = పొగడ్డను, పొందు = పొందును

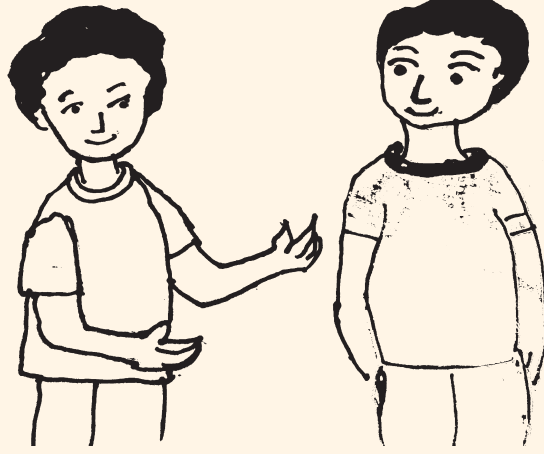
భావము : ఎవడు పుట్టినప్పటి నుండి ఇతరుల భార్యలను చెరపట్టివలయునను భావం మంచిది కాదు. అనే భావన కలిగివున్నచో వాడు భూమిమీద ప్రజల సముదాయము యొక్క గౌరవము, పొగడ్డ పొందును. పరస్త్రీల పట్ల న్యూనతా భావము కూడదు. వారిని గౌరవించుటయే ధర్మము.

RESPECT OTHER WOMEN

Puttinadhi modalu para sathi
 battaga joochutayu nindha paddhathi yanuchu nnatti
 purushundhu pudamin buttina
 janatha thulageerthi bondhu gumaara!

O Kumaara! The one who has eye on others wives will never be respected in the society. Such people will always be looked down upon.

కల్లలగు మాటలాడకు
మెల్లజనంబులకు వేగ హృదయము కడు రం
జిల్లగ బల్కుము నీకది
తెల్లము రహి గీర్తి గాంచు దెరగు కుమారా!

అర్థం : కల్లలు + అగు = అసత్యములగు, మాటలు = మాటలను, ఆడకుము = పలుకకుము, ఎల్లజనంబులను = ప్రజలందరికీ, వేగ = వెంటనే, హృదయంబు = మనస్సు, కడు = మిక్కిలి, రంజిల్లగ = సంతోషించునట్లుగ, పల్కుము = మాటలాడుము, నీకు+అది = అట్లు చేయుట, తెల్లము = నిజముగా, రహిన్ = ఆనందమును, కీర్తిన్ = కీర్తిని, కాంచు = పొందు, తెరగు = మార్గము

భావము : అసత్యము లెన్నడూ పలుకకూడదు. ఇతరులు సంతోషించునట్లు మాట్లాడుట మంచిది. ఎదుటి వారిని సంతోషించే విధముగా మాట్లాడుట వలన నీకు ఆనందము, కీర్తి కలుగును సుమా! సమాజంలో మనిషికి విలువ కలిగించేది మాట మాత్రమే. అందుకు జాగ్రత్తగా సత్యమే పలుకు. మృదువుగా మాట్లాడటం మంచిది.

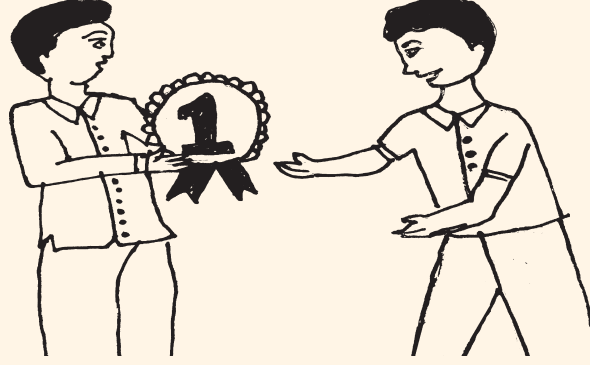
TALK PLEASANTLY

Kallalagu maatalaadaku
mellajanambulaku vey hrudayamu kadu
ranjillaga balkumu neekadhi
thellamu rahi geerthi gaanchu deragu kumaara!

O Kumaara! Do not lie. Talk pleasantly. This will keep you happy and create a good vibe around you. Try not to hurt people with your words.

ఏనాడైనను వినయము
మానకుమీ మత్సరమున మనుజేశులతో
బూనకు మ సమ్మతము బహు
మానమును బొందు మిదియె మితము కుమారా!

BEST EMPLOYEE
AWARD

అర్థం : ఏనాడైనను = ఏరోజునైననూ, వినయము = వినయ స్వభావము, మానకుమీ = విడువవలదు, మత్సరమున = మాత్సర్యముతో, మనుజేశులతో = రాజులతో, అసమ్మతము = వ్యతిరేకమును, పూనకుము = పొందకుము, ఇదియే = ఇట్లు మెలగుటయే, బహుమానమును = గౌరవమును, సన్మానమును, పొందు = పొందునట్టి, మతము = పద్ధతి

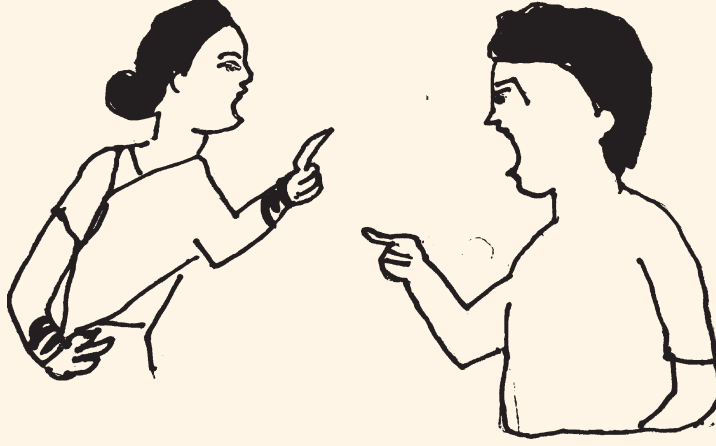
భావము : ఏనాడూ వినయ స్వభావమును విడువవలదు. మాత్సర్యము పూని రాజులతో, యజమానితో వ్యతిరేకముగా పని చేయకుము. ఈ విధానము తెలిసి మెలగుట వలన గౌరవము, సన్మానము కలుగును సుమా! పగ, ద్వేషం వంటి స్వభావం సమాజం నుండి దూరం చేస్తుంది. వినయము, ప్రేమ భావన అందరితో కలుపుతుంది.

STAY HUMBLE

Eenaadainanu vinayamu
maanakumee matsaramuna manujeysulatho
boonaku masammatham bahu
maanamunanu bondhu midhi yematham kumaara!

O Kumaara! The one who does not cease to be humble, the one who does not get into verbal arguments with his superiors and the one who is always alert will be rewarded for his behaviour.

నగకూడదు పరసతిని గని
తన మాతృ సమాన మెన్నదగు నెవ్వరితోన్
బగగూడ దొరులనిందిం
పగ గూడదు గనుము వృద్ధ పథము కుమారా!

అర్థం : పరసతిని = ఇతరుల భార్యను, కని = చూసి, నగకూడదు = నవ్వరాదు, తగన్ = తగిన విధముగ, మాతృ సమానము = తల్లితో సమానముగ, ఎన్నదగు = లెక్కింపదగును, ఎవ్వరితోన్ = ఎవ్వరితోను, పగ = శతృత్వము, కూడదు = పనికిరాదు, ఒరుల = ఇతరుల, నిందింపకూడదు = నిందింపరాదు, వృద్ధ పథము = పెద్దల మార్గమును, కనుము = తెలుసుకొనుము చూడుము

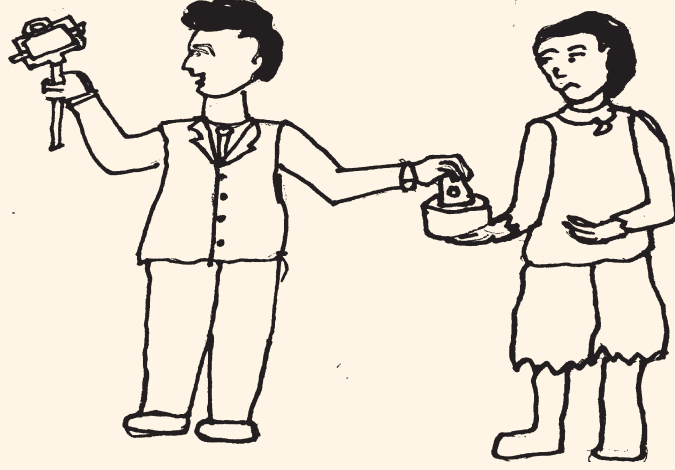
భావము : ఇతరుల భార్యలను చూసి నవ్వరాదు. వారిని తల్లివలె చూడవలయును. ఎవ్వరితోనూ శతృత్వము పొందరాదు. పరులను నిందింపకూడదు. కనుక పెద్దల మార్గము ననుసరించి వెళ్ళడం ధర్మము సుమా! ఎవ్వరికైనా వెకిలి స్వభావము అవమానకరమైనది. గౌరవప్రదమైన స్వభావము శ్రేయోదాయకము.

RESPECT ELDERS

Nagakoodadhu parasathini gani
thana maathru samaana mennadhagu nevvarithon
ogagooda dhorulanindhim paga
goodadhu ganumu vruDdha paDhamu kumaaraa!

O Kumaara! Do not make fun of others wives, do not make fun or have enmity with other women. Respect them as you respect your mother. Do not abuse elders. Try to empathise with them.

చేయకుము కానికార్యము
 పాయకుముమఱిన్ శుభం బవని భోజనమున్
 జేయకుము రిపు గృహంబున
 గూయకు మొరుమనసు నొచ్చు కూత కుమారా!

అర్థం : కానికార్యము = చేయకూడని పనులను, చేయకుము = చేయవలదు, మఱియున్ = మరియు, అవని = భూమియందు, శుభంబు = శుభకార్యములను, పాయకుము = విడువకుము, రిపు గృహంబు = శత్రువుల ఇంటిలో, భోజనమున్ = భోజనము, చేయకుము = చేయవలదు, ఒరు = ఇతరుల, మనసు = మనస్సు, నొచ్చు = బాధపడు, కూత = పలుకు, కూయకు = పలకకుము

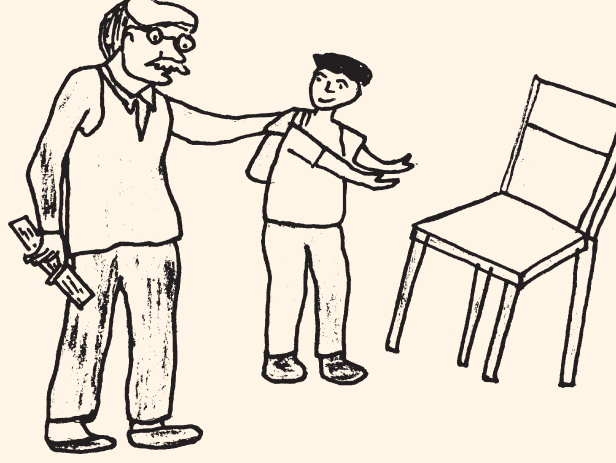
భావము : చేయకూడని పనులు చేయకుము. శుభములను విడువకుము. శత్రు గృహమున భోజనము చేయకుము. ఇతరుల మనస్సు బాధపడు పలుకులను పలుకకుము. మంచి వ్యక్తిత్వము కలిగి ఉండుము గొప్ప విషయం కుమారా! పరుల మనస్సు బాధపడే మాటలు మాట్లాడకు. ధర్మాధర్మ విచక్షణ కలిగి వుండు. అదే శ్రేయస్సు.

BE CONSCIENCE

Cheyakumu kaanikaaryamu
 saayakumu maRin suBhamu bavani Bhojanamun
 jeyaku mumpu gruhambuna
 gooyaku merumanasu nocchu kootha kumaara!

O Kumaara! Do not indulge in wrongful activities. Stay true to your conscience. Do not blindly trust people especially who are openly hostile to you. For example avoid having meal at such people's place. Never hurt anyone with your words.

పిన్నల పెద్దల యెడ గడు
మన్ననచే మెలగు సుజన మార్గంబుల నీ
వెన్ను కొని తిరుగుచుండిన
నన్ని యెడల నెన్న బడుదువన్న కుమారా!

అర్థం : పిన్నల = చిన్నవారి, పెద్దల = పెద్దవారి, యెడన్ = పట్ల యందు, కడు = మిక్కిలి, మన్ననచే = గౌరవముగా విధముగా, మెలగు = నడుపుము, సుజన = మంచివారల, మార్గంబుల = పద్ధతులను, ఎన్నుకొని = ఎంచుకొని, తిరుగుచుండిన = మెలగుచుండినచో, అన్ని యెడలన్ = అన్నిచోట్ల, ఎన్నబడుదువన్న = లెక్కింపబడుదువన్న

భావము : చిన్నవారల, పెద్దవారల యందు గౌరవముగా మెలగుము. మంచి మార్గములను నీవు ఎంచుకొని నడుపుము. అప్పుడు నీవు అన్ని చోట్లా లెక్క కెక్కుదువు. మర్యాద పొందెదవు. అందరిపట్ల వినయ స్వభావంతో గౌరవ మర్యాద కలిగి వుండు. ఆ భావన సమాజంలో నీకు గొప్పతనమును కలిగిస్తుంది. అదే మర్యాద.

RESPECT IS EARNED

Pinnala pedda yedugadu
mannanache melagu sujana maargambula
neevanni koni thiruguchundina
nanni yedala nenna odadhuvanna kumaara!

O Kumaara! Respect everyone irrespective of their age. Choose the path of righteousness and stick to it. This will earn you trust and respect in society.

తనకు విద్యాభ్యాసం
 బును జేసిన వానికన్న బొలుపుగ బదిరె
 ట్లను దూగుదండ్రి వానికి
 జననియు బదిరెట్లు దూగు జగతి కుమారా!

అర్థం : జగతి = లోకమయందు, తనకు = తనకు, విద్యాభ్యాసంబును = చదువును, చేసిన = నేర్పిన, వానికన్నను = గురువు కంటే, బొలుపుగ = ఒప్పునట్లుగా, పదిరెట్లను = పదింతలు ఎక్కువగా, తండ్రి = కన్న తండ్రి, తూగు = తూగును, వానికి = ఆ తండ్రికి, జననియు = కన్నతల్లి, పదిరెట్లు = పదింతలు ఎక్కువ, తూగు = సమానమగును

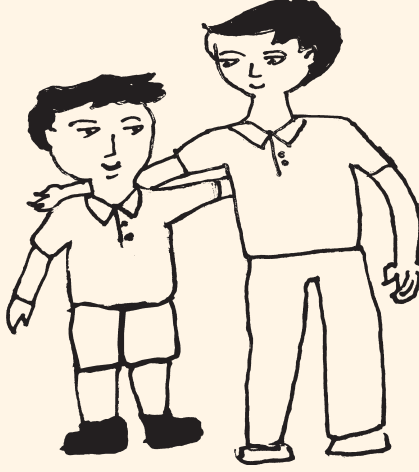
భావము : లోకమునందు విద్యాభ్యాసము చేసి తీర్చిదిద్దిన గురువు కన్నను కన్న తండ్రి పదిరెట్లు ఎక్కువ. ఆ కన్న తండ్రి కంటే కన్న తల్లి పదిరెట్లు ఎక్కువ అయినది. ఈ విషయము తెలుసుకొనుము. తల్లి తండ్రి దైవసమానులు సుమా! మాతృదేవోభవ! పితృదేవోభవ! ఆచార్యదేవోభవ! ప్రత్యక్షదైవాలై భాసిస్తున్నారు కుమారా!

SIGNIFICANCE OF PARENTS

Thanaku vidyaaBhyaasam bunu
 jeysina vaanikanna bolupuga
 badhiretlanu dhoogudhandri vaaniki
 jananiyu badhiretlu dhoogu jagathi kumaara!

O Kumaara! Mother and father are equivalent to God. Significance of Father is 10 times more than the teacher (Guru) , and the mother is 10 times that of the father .

తమ్ములు తమ యన్న యెడ భ
యమ్మును భక్తియు కలిగి యారాధింపన్
దమ్ములనన్నయు సమ్మో
దమ్మును బ్రేమింప గీర్తి దనరు కుమారా!

అర్థం : తమ్ములు = తమ్ముళ్ళు, తమ = తమ యొక్క, అన్న యెడ = అన్నగారి పట్ల, భయమ్మును = భయమును, భక్తియు = భక్తియు, కలిగి = కలిగి యుండి, ఆరాధింపన్ = గౌరవించుచుండగా, తమ్ములన్ = తమ్ములను, అన్నయు = అన్నకూడా, సమ్+మోదమ్మున = మంచి సంతసమున, ప్రేమింపన్ = ప్రేమించుచున్న, కీర్తిన్ = కీర్తిని, తనరు = పొందును

భావము : తమ్ములు అన్నగారిపట్ల భయము, భక్తియు కలిగి గౌరవించు చుండవలయును. ఆ తమ్ములను ఇష్టముతో అన్న కూడా ప్రేమించుచుండవలయును. ఇట్టి అన్నదమ్ములు రామలక్ష్మణులవలె లోకమున కీర్తిని పొందుదురు.

BE LIKE LORD RAMA AND LAKSHMANA

Thammulu thama yanna yeda
Bhayammunu Bhakthiyu kaligi yaaraaDhimpan
dhammula nannayu sammo dhammunu
bremimpa geerthi dhanaru kumaara!

O Kumaara! Brothers who have mutual respect and affection for each other are compared to Lord Rama and his brother Lakshmana.

అప్పందన తల్లిగ మే
 లొప్పంగని జరుప వలయు నుర్వీ స్థలిజి
 న్నప్పుడు చన్నిడి మనిపిన
 యప్పడ తియు మాతృతుల్య యండ్రు కుమారా!

అర్థం : అప్పన్ = అక్కను, తన తల్లిగ = తన కన్నతల్లి వలె, మేలు+ఒప్పన్ = మంచిగ, కని = చూసి, పూజింపవలయును = పూజింపవలయును, ఉర్వీస్థలిన్ = భూమిపై, చిన్నప్పుడు = చిన్నతనము నందు, చన్ను+ఇడి = పాలనిచ్చి, మనిపిన = పోషించిన (పెంచిన), అప్పడతియు = ఆ దానిని కూడా, మాతృతుల్య = తల్లితో సమానమైన దానిగా, అండ్రు = అందురు

భావము : భూమిపై తనకంటే ముందుగా జన్మించిన అక్కను కూడా తల్లివలె భావించి, గౌరవించి పూజింపవలయును. అదేవిధముగా చిన్నతనముతో తనకు పాలను ఇచ్చి పెంచిన దానిని కూడా తల్లితో సమానమనే అందురు.

MATERNAL FIGURES

Appandhana thalliga mey loppangani
 jarupa valayu nurvee sthaliji
 nnappudu channidi manipina
 yappaduthiyu maathruthula yayandru kumaara!

O Kumaara! Respect your elder sister as you respect as your mother. Also show the same affection to the caretaker who took care of you as a child.

బూటకపు వర్తనము గని
 జూటరి వీడనుచు దప్పు జూతురుగా యా
 బాటను వీడి సత్యము మది
 బాటించి నటించు వాడే నరుడు కుమారా!

అర్థం : బూటకపు = కపటపు, వర్తనము = ప్రవర్తనను, కని = చూచి, వీడు = వీడు, జూటరి = అబద్ధములాడు వాడని, తప్పన్+చూతురు = చెడుగా చూచెదరు, ఆ బాటను = ఆ మార్గమును, వీడి = విడిచిపెట్టి, సత్యము = సత్యమార్గమును, మదిన్ = మనస్సు నందు, పాటించి = నిలిపి, నటించువాడే = మెలగువాడే, నరుడు = మనుష్యుడు

భావము : కపటపు నడవడిక మానవలసినది. అట్టి నడత కలిగి ఉంటే జనులందరూ నిన్ను చూసి అబద్ధములాడువాడని తప్పుగా చూస్తారు. కనుక నీవు ఆ మార్గమును విడచి పెట్టవలయును. సత్యమార్గము నందు నడచు వాడే లోకము నందు మనుష్యుడనిపించుకుంటాడు సుమా! కుమారా! అర్థం చేసుకుని మసలడం నీకు మంచిది. మనం వేసే ప్రతి అడుగు సత్యమార్గము నందు నిర్ణయమై వుండాలి! అప్పుడే ధర్మబుద్ధుడవనిపించుకుంటావు సుమా!

PRACTICE WHAT YOU PREACH

Bootakapu varthanamu gani
 jootari veedanuchu dhappa jaathurugaa
 yaabaatanu veedi sathyamu madhi
 baatinchi natinchu vaadey narudu kumaara!

O Kumaara! Maintain congruency between your words and actions. Do not be a hypocrite. People can easily see through the façade. Follow the righteous path.

తనయుడు చెడుగై యుండిన
 జనకుని తప్పన్న మాట సతమెఱుగుడు గా
 వున నీ జననీ జనకుల
 కు నపఖ్యాతి యగురీతి గొనకు కుమారా!

అర్థం : తనయుడు = కుమారుడు, చెడుగు+ఐ+ఉండిన = చెడ్డవాడయినచో, జనకుని = తండ్రిని, తప్పు = తప్పు, అన్నమాట = అనుమాటను, సతము = ఎల్లప్పుడు, ఎఱుగుడు = నీకు తెలియును, కావున = కాబట్టి, నీ = నీ యొక్క, జననీ జనకులకు = తల్లిదండ్రులకు, అపఖ్యాతి = చెడ్డపేరు, అగు = కలుగు, రీతిన్ = పద్ధతిని, కొనకుము = చేయకుము

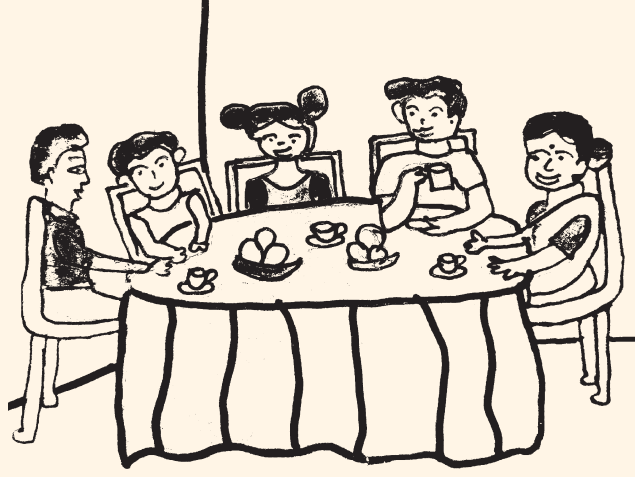
భావము : లోకము నందు మగ పిల్లవాడు చెడ్డవాడైనచో ఆ తప్పు తండ్రిది అని అంటారు. ఆ విషయము నీకు తెలియును కదా! కనుక ఆ విషయము ఎప్పుడూ గుర్తుంచుకుని తల్లితండ్రులకు చెడు పేరు కలుగని విధంగా మంచి మార్గాన నడువుము! అది అత్యంత గౌరవమైన పద్ధతి సుమా! వంశ ప్రతిష్ఠ నీ నడవడికపై ఆధారపడి వుంటుంది. తండ్రి గౌరవ ప్రతిష్ఠలు పెంచే విధంగా మంచి మార్గాన నడువుము. అదే గొప్ప గౌరవము తెచ్చును.

LIKE FATHER LIKE SON

Thanayudu chedugai yundina
 janakuni thappanna maata sathameRugudu
 gaavu nanee jananee janakulaku
 napakhyaathi yagureethi gonaku kumaara!

O Kumaara! In this world A father is held responsible for his son's behaviour.
 So always follow the right path, and make your parents proud with your deeds.

తల్లిని తండ్రిని సహజల
 నల్లరిబెట్టినను వారలలుగుచు నీపై
 నుల్ల మునరోయుచుందురు
 కల్లరి వీడనుచు గీర్తి గంద గుమారా!

అర్థం : తల్లిని = జననిని, తండ్రిని = జనకుని, సహజల = తోడబుట్టిన వారిని, అల్లరి+పెట్టిన = అల్లరి అగునట్లుగా చేసినచో, వారు = వాళ్ళు, అలుగుచు = కోపగించుచు, నీపై = నీమీద, ఉల్లమున = మనస్సు నందు, రోయుచుందురు = అసహ్య పడుచుందురు, వీడు = వీడు, కల్లరి = అబద్ధములాడు వాడని, అనుచు = అని పలుకుదురు, కీర్తి = మంచిపేరు, కందన్ = మాయునట్లుగా

భావము : తల్లిదండ్రులను, తోడబుట్టినవారిని నీవేనాడూ యాగీ చేయకుము. అట్లు చేసిన యెడల వారు నీమీద కోపగించి, నిన్ను అబద్ధము లాడువానిగా భావించి మనసు నందు కోపించుదురు. అట్లు చేయుట వలన నీ గౌరవమునకు, మర్యాదకు మచ్చ కలుగును, కనుక అందరి పట్ల జాగ్రత్తగా మసలుకో. పెద్దవాళ్ళ ఆతీయత నీకు ఆశీర్వచనమవుతుంది.

KEEP FAMILY MATTERS PRIVATE

Thallini thandrini sahajala
 nallaribettinanu vaaralaluguchu neepai
 nulla munaroyu chundhuru
 kallari veedanuchu geerthi gandha gumaara!

O Kumaara! Never demean your parents or siblings in public to unconcerned people. You will not only have to face their wrath but also lose respect in the society.

లోకులు తను గొనియాడ వి
 వేకి యదియు నిందగాక విననొల్లడు సు
 శ్లోకుల చరితంబిట్టిది
 చేకొన వలెనట్టి నడక చిన్ని కుమారా!

అర్థం : లోకులు = ప్రజలు, తను = తనను, కొనియాడ = పొగడగ, వివేకి = తెలివైనవాడు, అదియు = దానిని, నిందన్+కాక = నిందగా, విననొల్లడు = వినడు, సు+శ్లోకుల = మంచివారల, చరితంబు = నడవడి (చరిత్ర), ఇట్టిది = ఇట్లుండును, అట్టినడవడిక = అటువంటి ప్రవర్తనను, చేకొనవలె = స్వీకరింపవలయును

భావము : ప్రజలు నిందించునప్పుడు ఎట్లు వినమో, పొగుడుతున్నప్పుడు కూడా తెలివైన వారు వినుటకు అంగీకరింపరు. ఇది మంచివారు అనుసరించవలసిన మార్గము. పొగడ్డ, నింద రెండూ సమానమే సుమా! దీనిని గ్రహించి నడవడికలో ఒదిగి ఉండవలసినది సుమా! నిందలకు కుంగిపోక, పొగడ్డలకు పొంగి పోకుండా నిశ్చలంగా ఆలోచించగలవాడే కార్యం పట్ల సమర్థుడు.

DON'T PONDER OVER PEOPLE'S OPINIONS

Lokulu thanu goniyaada viveki
 yadhamu nindhagaaka vinanolladhu su
 lokula charitham bittidhi
 cheykona valenatti nadaka chinni kumaara!

O Kumaara! Take praise and criticism with a pinch of salt. Do not be profoundly affected by either. Learn to accept both in the same way.

ధరణిని పరోపకారా
 చరణ వ్రత నిష్ఠ నెప్పుడు సలుపుము నీకా
 తెరుగు పవాసాది వ్రత
 వరకర్మము కంటె మేలు వచ్చు కుమారా!

అర్థం : ధరణిని = భూమిపై, పరోపకార+ఆచరణ = పరోపకారము చేయుటయందు, వ్రత = నియమమును, ఎప్పుడు = ఎప్పుడూ, నిష్ఠన్ = నియమముతో, సలుపుము = చేయుము, నీకు = నీకు, ఆ+తెరుగు = ఆ పద్ధతి, ఉపవాస+ఆది = ఉపవాసము చేయుట మొదలగు, వర = శ్రేష్ఠమైన, వ్రత = వ్రతము, కర్మము = పని, కంటె = కన్ననూ, మేలువచ్చు = మేలు కలుగచేయును.

భావము : కుమారా! నీవు భూమిపై ఎల్లప్పుడునూ ఇతరులకు ఉపకారము చేయటకు ప్రయత్నము చేయుము. పరోపకారము చేయుటవలన నీకు వ్రతములు చేయుట వలన కలిగిన ఫలములన్నిటి కంటెను ఎక్కువ ఫలము దక్కును. కనుక ఎదుటివారికి అవసరమైన సమయములో ఉపకారము చేయుట ఉత్తమము సుమా! మానవత్వము కలిగి వుండుటయే పరమ ధర్మము.

SERVICE TO MAN IS SERVICE TO GOD

DharaNini paropakaraa
 charaNa vratha nisTha nepudu salupumu neekaa
 therugu pavasaadhi vratha
 varakarmamu kante meylu vacchu kumaara!

O Kumaara! Always lend a helping hand to those who are in need. Remember that hands that help are holier than the lips that pray.

వగవకు గడచిన దానికి
 పొగడకు దుర్మతులనెపుడు పొసగ నీపనికై
 యొగి దీనత నొందకుమీ
 తగ దైవ గతిం బొసంగు ధరను కుమారా!

అర్థం : గడచిన దానికి = జరిగిపోయిన దానికై, పొగడకు దుర్మతులనెపుడు = చెడ్డవారిని ఏ సమయము నందును పొగడకు, వగవకు = చింతింపకుము, ఎపుడు = ఏ సమయము నందుననూ, పొసగని పనికై = తగని పనికొరకు, ఒగి = క్రమముగా, దీనతన్ = దైవ్యమును, పొందకు = పొందకుము, ధరను = భూమిని, తగన్ = తగినట్లు, దైవగతిన్ = భగవంతుని నిర్ణయము ప్రకారము, పొసంగు = ఒప్పును

భావము : జరిగిపోయిన విషయముల కొరకు చింతింపకుము. దుర్మార్గులైన వారిని ఏ సమయము నందుననూ కీర్తింపకుము. ఏ పని అయిననూ భూమి మీద దైవ నిర్ణయము ప్రకారము జరుగును. కనుక నీకు తగని పనులు చేయకుము. స్థిర చిత్తము కలిగి నీమీద నమ్మకము కలిగి భగవదారాధనతో వుండుట మంచిది.

YESTERDAY IS HISTORY

Vagavaku gadachina dhaaniki
 pogadaku dhurmathulanepudu posagadhi panikai
 vogidheenatha nondhakumee
 thagadaiva gathim bosamgu Dharanu kumaara!

O Kumaara! Do not dwell in the past. It is history. Remember everything happens for a reason. Do not entertain people with evil intentions.

పని బూని జనులు సంతస
మున దాలిమి సత్య శౌచములను బ్రవర్తిం
చిన యశము నొందు చుందురు
గనుగొను మిదే దొడ్డ నడకగాగ కుమారా!

అర్థం : జనులు = ప్రజలు, సంతసమున = సంతోషముతో, పని+పూని = పని చేయుటకు పూనుకొని, తాలిమి = ఓర్పుతో, సత్య = సత్యము, శౌచములను = నిర్మలత్వములతో, ప్రవర్తించిన = మెలిగినచో, యశమును = కీర్తిని, బొందుచుందురు = పొందుదురు, ఇదే = ఇట్లు మెలుగుటయే, దొడ్డ = గొప్ప, నడకగాగ = నడవడికగ, కనుగొనుము = తెలుసుకొనుము

భావము : ప్రజలు తాము చేయు పనులను సంతోషముతో సత్యమార్గమున చిత్తశుద్ధితో ఓర్పు కలిగి చేయవలయును. అట్లు చేసిన వారు లోకము నందు కీర్తిని పొందుదురు. ఇదియే అందరూ అనుసరించవలసిన గొప్ప మార్గము. చేసే పనిని సంతోషముతో చేస్తే సమయము తెలియకుండా గడిచిపోతుంది.

SINCERITY PAYS

Pani booni janulu santhasa
muna dhaalimi Sathya souchamulanu bravarthinchina
yasamu nondhu chundhuru
ganugonu midhe dodda nadakagaaga kumaara!

O Kumaara! One must do the work assigned to them truthfully and with utmost sincerity. Such people will be revered in the society.

విను లోకంబున ధర్మం
 బనగ గులా చారమట్ల నరసి నడువ దా
 గను మాయు కీర్తుల నిహ
 మున బరమున బొందు సౌఖ్యములను గుమారా!

అర్థం : విను = వినవలసినది, లోకంబున = లోకమునందు, ధర్మంబు = ధర్మము, అనగా = అని చెప్పగా, అట్లన్ = ఆ విధముగా, కులాచారము = వంశాచారము, అరసి = పరిశీలించి, నడువన్ = మెలగగా, తాన్ = తాను, ఆయుః = జీవమును, కీర్తులన్ = పొగడ్డలను, నిహమున = ఈ లోకమున, పరమున = పరలోకములను, సౌఖ్యములను = సుఖములను, పొందు = పొందుటను, కనుము = చూడుము

భావము : లోకమునందు వంశాచారము తెలుసుకొని మెలగవలయును. అట్లు మెలుగుటయే ధర్మమనబడును. దీనివలన ఆయువు కీర్తి, ఇహపరముల యందు సుఖములు కలుగును. ఈ విషయము పరిశీలించి తెలుసుకొనవలయును సుమా! ఎవరి సంప్రదాయమును వారు అనుసరించుట ఉత్తమ ధర్మము.

KNOW YOUR ROOTS.

Vinu lokambuna Dharmam banaga
 goola chaaramatlanarasi naduva
 dhaaganu maayu keerthula nihamuna
 oramuna bondhu sowkhyamulanu gumaara!

O Kumaara! It is important to know your lineage and about your ancestors. By remembering them and keeping family traditions alive, their good wishes and blessings will be with you here and forever.

సరి వారిలోన నేర్పున
దిరిగెడి వారలకు గాక తెరవాటులతో
నరయుచు మెలిగెడి వారికి
పరువేటికి గీడె యనుభవంబు కుమారా!

అర్థం : సరివారిలోన = తోటి ఈడైన వారలలో, నేర్పున్ = నేర్పుతో, తిరిగెడి వారలకు = మెలుగుచుండెడి వారలకు, కాక = కాకుండా, తెరవాటులతో = దొంగలతో, అరయుచు = కలసి, మెలిగెడివారిడి = తిరిగెడి వారికి, పరువు = గౌరవము, ఏటికి = ఎందులకు కలుగును, కీడే = చెడు స్వభావమే, అనుభవంబు = అనుభవమగును

భావము : తోటివారితో కలిసి మెలగునపుడు నేర్పున బుద్ధిమంతులగు వారితో కలిసి మెలగవలసినది. అట్లుకాక దొంగ బుద్ధి కలవారితో కలిసి తిరుగువారికి గౌరవము కలుగదు. వారికి చివరకు ఆపదయే సంప్రాప్తమగును. మనం కలిసి తిరిగే వ్యక్తుల గుణము, యోగ్యత వలనే మనకూ గౌరవము కలుగుతుంది. గుణవంతునితో స్నేహము, సమాజంలో గొప్ప గుర్తింపును ఇవ్వగలదు.

COMPANY, YOU KEEP MATTERS

Nari vaarilona neyrpuna
dhirigedi vaaralaku gaaka theravaatulalo
narayuchu meligedi vaariki
paruveytiki geede yanuBhavambu kumaara!

O Kumaara! It is important to keep the company of good people. You will be judged by the company you are in. Keeping bad company may land you into troubles. So, choose your friends wisely.

ఒరు లెవ్వరేని దనతో
బరిభాషించినను మేలు పలుక వలయు నా
దరము గలచోట గీడు
స్థరము నొనర్పగ రాదు గదర కుమారా!

అర్థం : ఒరులు = ఇతరులు, ఎవ్వరేని = ఎవరైననూ, తనతోన్ = తనతో, పరిభాషించినను = మాట్లాడినను, మేలు = మంచిది, పలుకవలయును = మాట్లాడవలయును, ఆదరము కలచోట = ఆదరమును చూపిన చోట, కీడు = ఆపదను, కరము = మిక్కిలి, ఒనర్పంగ రాదు = చేయరాదు, కదర = కదా!

భావము : ఇతరులతో మాట్లాడినప్పుడు మంచినే పలుక వలయును. నిన్ను ఆదరించిన, అభిమానించిన వారికి ఏ సమయమునందునూ కీడు చేయరాదు. అందరితోనూ సామరస్య భావముతో మెలగడము మంచిది. ఎవ్వరకునూ ఆపద తలపెట్టవద్దు. కనుక తెలుసుకొనుము సుమా! ధర్మమును ఆచరించుటయే కర్తవ్యము

BE POLITE

Oru levvareyni dhanatho
bariBhaaShinchinanu meylu paluka valayu
naadharamu galachota geedu
ngaramu nonarpaga raadhu kumaara!

O Kumaara! Be polite and gentle while speaking. Never be harsh or harm your well-wishers. Maintain good relations with everyone.

సిరి చేర్చు బంధువులనా
 సిరియే శుభముల నొసంగు చెలువుల గూర్చున్
 సిరియే గుణవంతుడని
 ధరలో బొగడించు నంచు దలపు కుమారా!

అర్థం : సిరి = లక్ష్మి, బంధువులన్ = బంధువులను, చేర్చు = చేరునట్లు చేయును, ఆ సిరియే = ఆ సంపదలే, శుభములన్ = శుభములను, ఒసంగు = ఇచ్చును, చెలువుల = స్నేహితులను, కూర్చున్ = సమకూర్చును, సిరియే = సంపదయే, గుణవంతుడని = మంచి గుణములు కలవాడని, ధరలో = భూమియందు, పొగడించును = పొగడ్డలను కలుగచేయును, అంచు = అనుచు, తలపు = తలంచుము

భావము : మానవునకు ధనము ప్రధానమైనది. సంపదలు కలిగినప్పుడు బంధువులు వచ్చి చుట్టూ చేరుదురు. అన్నీ శుభములు కలుగును. స్నేహితులు కలుగుదురు. ఆ ధనమే గుణవంతుడని కీర్తిని కూడా కలుగచేయును. ఆ సంగతి తెలుసుకుని సంపదలు సంపాదించుటకు ప్రయత్నము చేయుము. ధనము ప్రాధాన్యత తెలిసికొని సంపాదించడము మంచిది. ధర్మకార్యములకు సంపాదించిన ధనమును వినియోగించడం మంచిది. కాని సంపాదనయే అంతిమ లక్ష్యము కాకూడదు.

EARN RIGHTFULLY

Siri cherchu banDhuvunaa
 siriye suBhamula nosangu cheluvula goorchun
 siriye guNavandhudani
 Dharalo bogadinchu nanchu dhalapu kumaara!

O Kumaara! Money is important for living. Wealth attracts relatives, friends etc. Having wealth increases the scope of being generous. So, try to earn as much as you can rightfully.

ఆకులత బడకమాపద
నేకతమున జనకు త్రోవ నింతికి దగునం
త కాని చన వొసంగకు
లోకులు నిన్నెన్న సుగుణలోల కుమారా!

అర్థం : సుగుణలోల = మంచి గుణముల యందాసక్తి కలవాడా!, ఆపదన్ = ఆపద సమయముల యందు, ఆకులతన్ = ఆందోళన పడకుము = పొందకుము, ఏకతము = ఒంటరిగా, త్రోవన్ = దారిన, చనకుము = వెళ్ళకుము, లోకులు = జనులు, నిన్నెన్న = నిన్ను ఎంచేటట్లు, ఇంతికి = భార్యకు, తగునంత కాని = తగినంతగా, చనవు = చనువును, ఒసంగుము = ఈయకుము

భావము : కుమారా! ఆపద సమయముల యందు ఆందోళన పడకుము, తోడు లేనిదే ఒంటరిగా దారిన నడవకుము. భార్యకు తగినంత చనువును మాత్రమే ఇవ్వవలసినది. జనులు నిన్ను ఎంచేటట్లు ఎక్కువ చనువు ఇవ్వకుము. ఆ విషయములు తెలిసి మెలగుము.

ACT ACCORDING TO THE SITUATION

Aakulatha badakamaapadha
nikeythamuna janaku throve ninthiki dhagunanthe
kaani chana vosangaku
lokulu ninnenna suguNalola kumaara!

O Kumaara! Do not get anxious in times of crisis. Do not walk alone. Ask for help if necessary. Involve your wife in your personal/professional matters only to a certain extent. This will give you time and space for introspection.

తనదు కులాంగన యాలో
 చనమున మంత్రియును భుక్తి సమయముంబు నదా
 జననియు రతి లో రంభా
 వనజేక్షణ యయిన ఋణ్యవశము కుమారా!

అర్థం : తనదు = తనయొక్క, కులాంగన = కుల స్త్రీ, ఆలోచనమున = ఆలోచనయందు, మంత్రియు = మంత్రివలెను, భుక్తి సమయముంబున = తిను సమయమున, తాన్ = తాను, జననియు = తల్లివలెను, రతిలో = సంగమమున, రంభావనజేక్షణ = రంభ వంటిది, పుణ్యవశము = చేసుకున్న పుణ్యము వలన, అయినన్ = ఏర్పడును

భావము : లోకమున పురుషునకు అనుకూలవతియైన భార్య కావలయును. ఆలోచన సమయమున మంత్రి వలె సలహా నొసంగవలయును. భోజనము పెట్టునప్పుడు తల్లివలె ఆదరముగా అన్నము పెట్టవలయును. రతీదేవి వలె సంతోషమును అందించవలయును. ఎంతో గొప్ప పుణ్య విశేషము వలననే అనుకూలవతియైన భార్య లభించునని గ్రహించడము మంచిది.

QUALITIES OF A WIFE

Thanadhu kulaangana yaalo
 chanamuna manthriyunu Bhukthi samayamambu sadaa
 Janani yurathi lo ramBhaa
 vanajeykshaNa mayina buNyavasamu kumaara!

O Kumaara! It is your luck to get a wife who gives suggestions like a minister, serve food like a mother and act as the Divine Consort Rambha during intimate times.

మనుజుడు సభ్యుడుడానై
 కనియున్న యదార్థమెల్ల కానిన యట్లా
 మనుజుండు పలుకకున్నను
 ఘనమగు పాతకము నాడు గనును కుమారా!

అర్థం : సభ్యుడు = ఉచితానుచితముల నెరింగిన, మనుజుడు = మనిషి, తానై = తానుగా, కనియున్న = చూచిన, యదార్థము = సత్యమును, ఎల్లన్ = అంతయూ, కనినయట్లు = చూచినట్లుగా, పలుకకున్నను = మాట్లాడకున్నచో, ఆ మనుజుండు = ఆ మనిషి, ఘనమగు = గొప్ప, పాతకము = పాపమును, నాడు = ఆరోజు, కనును = పొందును

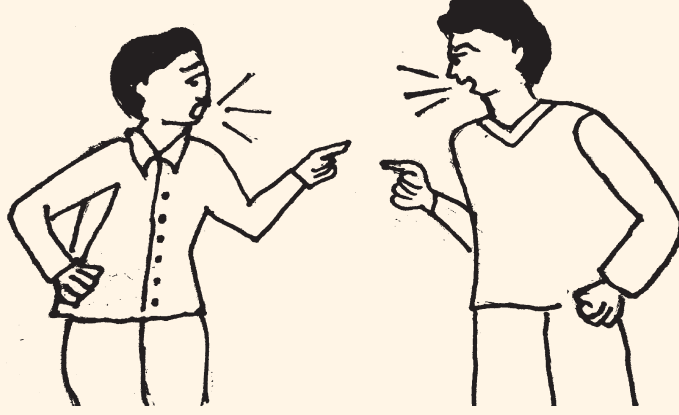
భావము : మనిషి ఉచితానుచితములు తెలిసిన సభ్యునివలె మెలగవలయును. తాను సత్యమును నిర్భయముగా పలుకవలెను. అట్లుకాక చూడని దానిని చూచినట్లు పలుకరాదు. తెలిసీ తెలియక మాట్లాడినచో మిక్కిలి పాపము పొందును సుమా! పూర్తిగా తెలిసికొని మాత్రమే ప్రవర్తించవలయును.

STAND UP FOR THE RIGHT THING

Manujudu sachchududhaanai
 kaniyunna yadhaardhamella kaanina yatlaa
 manujundu palukakunnu
 Ghanamagu paathakamu naadu ganunu kumaara!

O Kumaara! Be bold enough to speak the truth whatever maybe the circumstance. Be firm in differentiating between the good and the bad. Always stand for the right thing. Don't turn a blind eye for anything wrong that is happening around you.

అంగీకార రహితమగు
సంగతికిం బోవరాదు సామాన్యులతో
డం గదు జగడమునకు జన
వెంగళి తనమండ్రు జనులు వినుము కుమారా!

అర్థం : అంగీకార రహితమగు = అంగీకార యోగ్యము కాని, సంగతికిన్ = విషయములకు, పోవరాదు = వెళ్ళరాదు, సామాన్యులతోడన్ = సామాన్యులగు వారితో, కదు = మిక్కిలి, జగడమునకు = పోట్లాటకు, చన = వెళ్ళగా, వెంగళితనము = అవివేకవర్తన, అండ్రు = అందురు

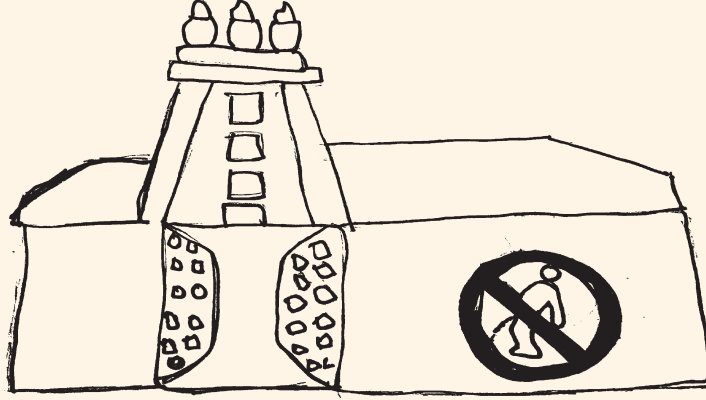
భావము : అంగీకారము కాని విషయముల జోలికి వెళ్ళకుము. సామాన్యులతో పోట్లాటకు వెళ్ళకుము. అట్లు వెళ్ళినచో అవివేక వర్తనతో అవివేకి అని ప్రజలు అంటారు. కనుక ఈ విషయము గ్రహింపుము. తెలిసి తెలియని విషయములలో అందరితో గొడవ పడవద్దు. విషయము పూర్తిగా తెలిసికొని మాత్రమే ప్రవర్తించడం మంచిది.

THINK BEFORE YOU ACT

Angeekarara hithamagu
sangathikim bovaraadhu saamanyulatho dam
gadu jagadamunaku jana
vengaLi thanamandru janulu vinumu kumaara!

O Kumaara! Do not interfere in matters which are not of your concern. Do not argue and pick fights with people unnecessarily. You will be considered immature and ignorant.

అల దేవగృహము కడప యి
 రుల గోవాటముల యందు ద్రోవలలో ర
 చ్చల కొట్టములను నొప్పదు
 మల మూత్ర విసర్జనంబు మహిని కుమారా!

అర్థం : దేవ గృహము = దేవాలయము, కడప = ఇంటి గడప, ఇరుల = రెంటను, గోవాటముల = గోశాలల, అందున్ = అందును, ద్రోవలలో = రహదారి యందు, రచ్చల = నలుగురు కూర్చొండు కూడలి స్థలము నందు, కొట్టములను = పశువుల శాలలోను, మహిని = భూమిపై, మలమూత్ర విసర్జనంబు = మలమూత్రములను విడుచుట, ఒప్పదు = తగదు

భావము : ఈ భూమిపై దేవాలయముల వద్దను, వాకిలి గుమ్మముల వద్దను, గోశాల యందును, రహదారుల యందును, పంచాయితీ స్థలముల యందును మల మూత్ర విసర్జనము మంచిది కాదు. కూడదు సుమా!

BE HYGIENIC

Aladevagrhamu Kadapa
 yarula govaatamula yandhu drovalalo
 rachchala kottamulanu noppadhu
 malamootra visarjanambu mahini kumaara!

O Kumaara! Do not relieve yourself in the open, near temples, at doorways, at (gosala) cow sheds, on the roads or public buildings.

తనజులనుం గురు వృద్ధుల జననీ
 జనకులను సాధుజనుల నెవడు దా
 ఘనుడయ్యు బ్రోవడో యా
 జనుడే జీవన్ముతుండు జగతి కుమారా

అర్థం : ఎవడు = ఏ వ్యక్తి, ఘనుడయ్యు = గొప్పవాడయ్యును, తనజులనుం = కుమారులను, గురు = గురువులను, వృద్ధుల = ముసలివారిని, జననీ జనకులను = తల్లిదండ్రులను, సాధుజనుల = సత్పురుషులను, బ్రోవడో = కాపాడడో, ఆ+జనుడే = ఆ మనుష్యుడు, జగతి = లోకమునందు, జీవత్ = బ్రతికి యున్నప్పటికినీ, మృతుండు = మరణించిన వానితో సమానము

భావము : మనుష్యుడు తాను ఎంత గొప్ప వాడయినప్పటికీ తన కుమారులను, గురువులను, పెద్దలను, తల్లిదండ్రులను, సత్పురుషులను ఆదరించి చూడవలయును అట్లా చూడని ఆ మనుష్యుడు బ్రతికి ఉన్నా చనిపోయినవారితో సమానము.

RESPECT AND TAKE CARE OF THOSE WHO MADE YOU

Thanajula nunguru vrudhdhula
 jananee janakulanu saaDhujanula nevadu dhaa
 Ghanudamyu bravado yaa
 janude Jeevan-mruthundu jagathi kumaara!

O Kumaara! Whatever heights you reach in your life always respect and take care of your parents, Gurus, elders, your children, and the noble men. One will be treated as a dead person if he disregards them.

ధీరుడు తనదగు సంపద
 జారిన యెడ జింత నొంద జాలక దా ల
 క్షీరమణుని వరచరణాం
 భోరుహములు గొలిచి ముక్తి బొందు కుమారా!

అర్థం : ధీరుడు = ధైర్యవంతుడు, తనదగు = తనదైన, సంపద = ధనములు, జారినయెడన్ = తొలగిపోవు సమయమునందు, చింతన్ = విచారమును, ఒందన్+చాలక = పొందక, తాన్ = తాను, లక్ష్మీరమణుని = శ్రీ మహావిష్ణుని, వర = శ్రేష్ఠములైన, చరణ + అంభోరుహములున్ = పాదపద్మములను, గొలిచి = కొలిచి, ముక్తిన్ + పొందు = మోక్షమును పొందును

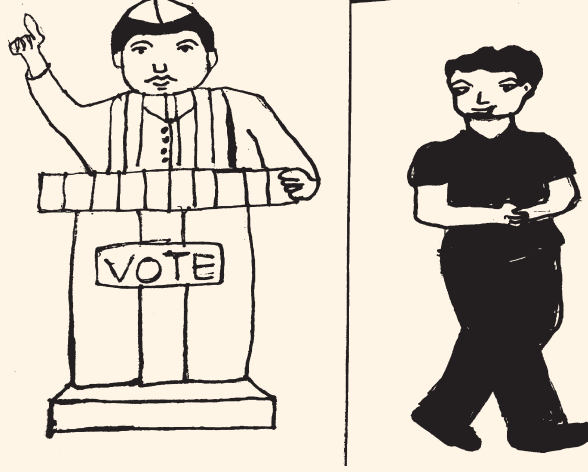
భావము : ధైర్యవంతుడు తన సంపదలు పోయిన సమయమునందు విచారము పొందడు. నిబ్బరముతో శ్రీ మహావిష్ణువు పాద పద్మములను సేవించుట వలన సర్వసిద్ధులు పొందగలడు సుమా!

HAVE FAITH IN GOD

Dheerudu thanadagu sampadha
 jaarina yeda jintha nondha jaalaka
 dhaalakshmeeramaNuni varacharaNam
 Bhoruhamula golichi mukthi bondhu kumaara!

O Kumaara! A courageous person will not brood over his lost wealth or assets. He knows that by surrendering at the feet of Lord Sri Maha Vishnu with full faith, one can regain all that is lost and more.

పాపపు బని మది దలపకు
 చేపట్టిన వారి విడువ జేయకు కీడున్
 లోపల దలపకు క్రూరుల
 ప్రావును మరి నమ్మబోకు రహిని కుమారా!

అర్థం : మదిన్ = మనసునందు, పాపపు పని = పాపముతో కూడిన పనులను, తలపకు = తలంచకుము, చేపట్టినవారిని = రక్షించెదనని స్వీకరించిన వారిని, విడువ+చేయకు = విడచి పెట్టవలదు, కీడున్ = ఆపదలను, లోపల = మనసున, తలపకు = తలంచవద్దు, క్రూరుల = దుర్మార్గుల, ప్రావును = ఆశ్రయము, మదిన్ = మనసున, రహిని = బాగుగా, నమ్మబోకు = నమ్మకుము

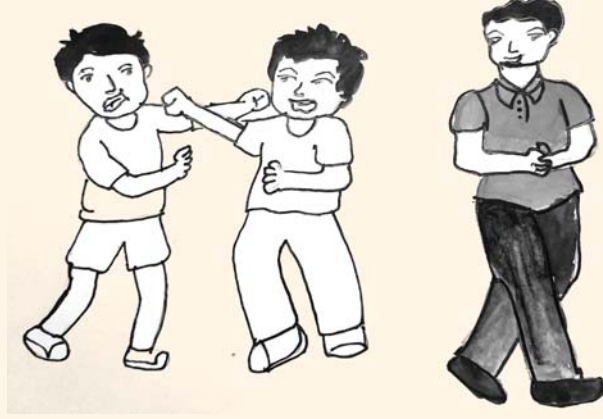
భావము : మనసు నందు పాపపు పనులను తలంచవద్దు. స్వీకరించిన వారిని ఎన్నడూ విడువవలదు. మనస్సు నందు ఎవరికీ కీడు తలపెట్టవద్దు. దుర్మార్గులను మనస్సు నందు నమ్మవద్దు సుమా. జాగ్రత్తగా ఉండవలసినది. సద్భావనతో మెలగవలసినది.

THINK NO EVIL, SPEAK NO EVIL

Paapapu bani madhi dhalapaku
 cheypattina vaari viduva jeyaku keedun
 lopala dhalapaku kroorula
 praapunu mari nammaboku rahini kumaara!

O Kumaara! Do not wish bad for anyone. When you promise to help someone, do not go back on your word. Never trust someone who has evil thoughts and intentions.

జగడంబు లాడు చోటను
 మగువలు వసియించు చోట మదగజము దరిన్
 బగతుండు తిరుగుచోటన్
 మగుడి చన వలయు బలము మాని కుమారా!

అర్థం : జగడంబులు = పోట్లాటలు, ఆడుచోటను = పోట్లాటలు జరుగు ప్రదేశములకు, మగువలు = స్త్రీలు, వసించుచోట = నివసించు ప్రదేశములకు, మదగజము = మదించిన ఏనుగు, తరిన్ = సమీపమున, పగతుండు = చోటును = శత్రువు మసలు ప్రదేశమునకు, మగుడి = (తిరిగి) విడిచి, చనవలయును = వెళ్ళవలయును

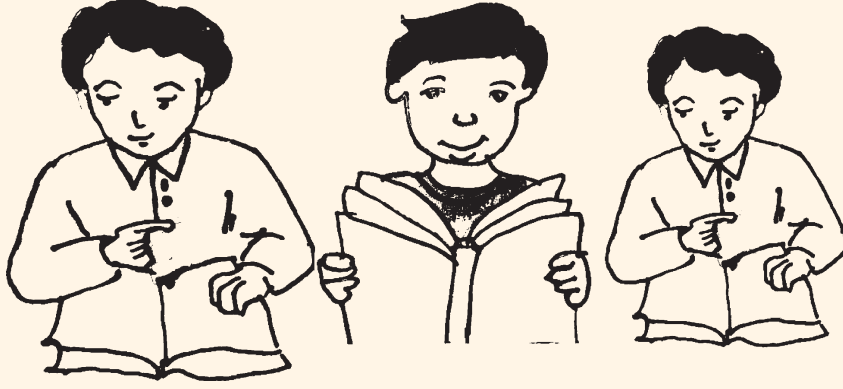
భావము : పోట్లాట జరుగు ప్రదేశమునకు స్త్రీలు నివసించు స్థలములకు మదించిన ఏనుగు కల ప్రదేశమునకు, శత్రువు తిరిగే ప్రదేశమునకు దగ్గరకు వెళ్ళి నిలవడం మంచిది కాదు. పై ప్రదేశములకు దూరముగా వెళ్ళవలయును. అది నీకు క్షేమము సుమా!

PLACES TO AVOID

Jagadambu laadu chotanu
 maguvalu vasiyinchu chota madhagajamu dharin
 bagathundu thiruguchotan
 magudi chana valayu balamu maani kumaara!

O Kumaara! Stay away from places where there is conflict, where women reside, where the elephants are wild, and near your enemy's place. You can invite unnecessary trouble from such places.

దుర్జనులనైన దిట్టకు
 వర్జింపకు సుజన గోష్ఠి పరులను నెల్లన్
 నిర్జింతుననుచు ద్రుళ్ళకు
 దుర్జనుడండ్రు నిను నింద డోప కుమారా!

అర్థం : దుర్జనులు+ఐనన్ = చెడ్డవారలైననూ, తిట్టకు = తిట్టబోకుము, సుజనగోష్ఠి = సజ్జనుల సభలను, వర్జింపకుము = విడువకుము, పరులను = ఇతరులను, ఎల్లన్ = అందరినీ, నిర్జింతునని = చంపెద ననుచు, ద్రుళ్ళకు = ఎగసి పడకుము, నిను = నిన్ను, నింద+తోడ = నిందించునట్లుగా, దుర్జనుడండ్రు = చెడ్డవాడని అంటారు

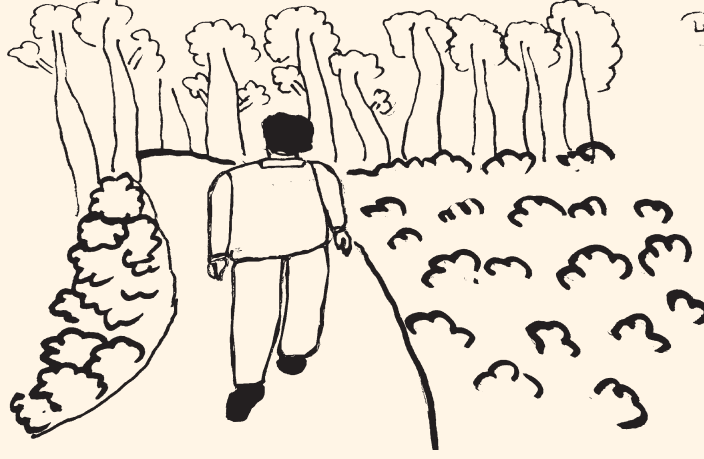
భావము : దుర్మార్గులనైన తిట్టవలదు. మంచివారున్న సభలను విడిచి వెళ్ళవలదు. శత్రువులనైనను చంపెదనని ఎగసిపడి పలుకకుము. ఇట్లు చేసిన నీకు నింద కలుగును. లోకులు నిన్ను దుర్మార్గుడని అంటారు సుమా! అనవసరమైన మాటలు మాట్లాడకూడదు.

KEEP YOUR ANGER IN CHECK

Dhurjanulanaina dhittaku
 varjimpakusu jana gosti parulanu nellan
 nirjinthananuchu dhruLlaku
 dhurjanundru ninu nindha dhopa kumaara!

O Kumaara! Do not lose your temper even under extreme provocation. Do not scream at or threaten whatever differences you may have with your enemy. This will show you in poor light. Never leave the company of good people.

తిరుగకు దుర్మార్గులతో
 నరుగకు గహనాంతర స్థలాదుల కొంటన్
 జరుగకు శత్రుల మోల
 న్మరువకు మేల్ హితుల యెడల మదిని కుమారా!

అర్థం : దుర్మార్గులతోన్ = చెడ్డవారితో, తిరుగకు = తిరుగవలదు, ఒంటిన్ = ఒంటరిగా, గహనాంతర స్థలాదులకు = అడవి మధ్య ప్రదేశము మొదలగు చోట్లకు, తిరుగకు = వెళ్ళకుము, శత్రుల = శత్రువుల, మోల = ముందటికి, జరుగకు = జరుగవద్దు, మదిని = మనసున, హితుల = నీ మేలు కోరు వారి, ఎడల = పట్ల, మేల్ = మంచిని కలుగచేయుట, మరువకు = మరచిపోవద్దు

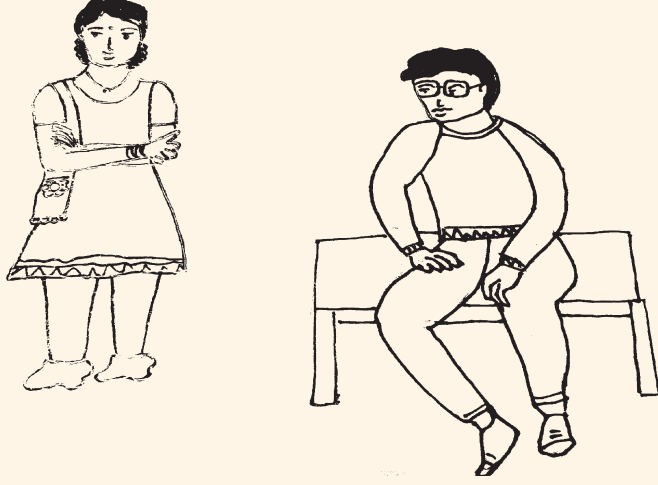
భావము : దుర్మార్గులతో కలసి తిరుగవలదు. ఒంటరిగా దట్టమైన అడవులు మొదలగు ప్రాంతములకు వెళ్ళవలదు. శత్రువుల పక్షమున నిలువకు. నీ మంచిని కోరువారిని మనస్సునందు మరువకు. మరువక వారికి మంచిని చేయవలయును.

AVOID BAD COMPANY

Thirugaku dhurmaargulatho
 narugaku gahanaantha rasthalaadhulu kontan
 jarugaku sathrula moyla
 nmaruvaku meylhithula yedala madhini kumaara!

O Kumaara! Do not keep bad company. Do not venture out into lonely and isolated places. Stay away from people who have bad intentions for you. Always wish good for your well-wishers.

తరలాక్షుల యెదనెన్నడు
బరిహాసాలాపములను పచరింపకు మీ
బరికించి నిరీక్షించిన
నురు దోషంబనుచు దలుపుచుండు కుమారా!

అర్థం : ఎన్నడు = ఎప్పుడు, తరలాక్షుల యెదన్ = స్త్రీల పట్ల, పరిహాసములను = వేళాకోళములను, ఉపచరింపకుమీ = పలుకవలదు, పరికించి = పరిశీలించి, నిరీక్షించిన = ఎదురుచూసిన, ఉరు = గొప్ప, దోషంబు+అనుచు = పాపము అని తలుపుచుండు = తలంచుచుండుము

భావము : ఎప్పుడూ స్త్రీల పట్ల పరిహాస ప్రసంగములను చేయకుము. వారిని పరిశీలించి చూచుట, వారి కొరకు ఎదురు తెన్నులు చూచుటవలన మిక్కిలి దోషము కలుగునని మనసున ఎల్లప్పుడు తలంచుచుండుము.

DESIRABLE ETIQUETTE

Tharalaakshula yedanennadu
barihaasa-laapamulanu pacharimpaku mee
barikinchi nireekshinchina
nuru dhoshambanuchu dhalupuchundu kumaara!

O Kumaara! Never make fun or crack jokes at women. Do not stare at or long to meet them. Avoid such things.

సంపదగల వారిని మో
 దింపుచు జుట్టుకొని యుండు రెల్లప్పుడు స
 త్సపంద తొలంగిన నుపే
 క్షింపుడు రవివేక జనులు క్షితిని కుమారా

అర్థం : క్షితిని = భూమియందు, అవివేకజనులు = వివేకములేని మనుజులు, సంపదకల = సంపదలు కలిగిన, వారిని = వ్యక్తులను, మోదింపుచు = సంతోషపెట్టుచు, చుట్టుకొని = చుట్టుముట్టి, ఎల్లప్పుడున్ = నిరంతరం, ఉండురు = ఉండెదరు, ఆ సంపద = ఆ ధనములు, తొలంగిన = విడిపోయిన పదప, ఉపేక్షింపు దురు = నిర్లక్ష్యం చేయుదురు

భావము : లోకమునందు అవివేకులైన జనులు తమ ప్రయోజనము కొరకు ధనము కలవారిని ఎల్లప్పుడూ ఆశ్రయించి (చుట్టు చేరి) యుండురు. ఆ సంపదలు తొలగిపోయినప్పుడు ఎవరినాశ్రయించి పొగుడు చుండిరో వారినే నిర్లక్ష్యము చేయుదురు. వారి వారి అవసరాల కోసం డబ్బుగల వాళ్ళను మాటలతో మెప్పించి, అది తొలగిన వెంటనే తేలికగా మాట్లాడుతూ హేళన చెయ్యడం చేస్తారు సుమా!

FAIR WEATHER FRIENDS

Sampadhagala vaarini mo
 dhimpuchu juttukoni yandha lellappudu
 satsampadha tholagimna nupey
 kshimpudu raviveyka janulu kshithini kumaara!

O Kumaara! when one has wealth. He is surrounded by all sorts of people. The same person is left alone, when he loses that wealth. It is the nature of the world to heap praises when in need and mock. When that need is fulfilled.

కాయమున నాటు శరములు
 పాయంబున దీయవచ్చు బహు నిష్ఠురతన్
 గూయ మదినాటు మాటలు
 పాయవుగా యెప్పుడు వెగడు పరచు కుమారా!

అర్థం : కాయమున = శరీరమున, నాటు = దిగిన, శరములు = బాణములను, ఉపాయంబు = ఉపాయంబు చేత, తీయవచ్చు = తీయుటకు సాధ్యపడును, బహు = మిక్కిలి, నిష్ఠురతన్ = కఠినముగా, కూయున్ = పలుకగా, మదిన్ = మనస్సునందు, నాటు = నాటుకొనిన, మాటలు = పలుకులు, పాయవుగా = విడువవు కదా, వెగడు = కష్టమును, పరచు = కలుగజేయును

భావము : శరీరము నందు బాణములు నాటుకొనిన, ఆ బాణములను ఉపాయముతో తీసి గాయమును మాన్పవచ్చును. కానీ మనస్సునకు బాధను కలుగజేసిన కఠినమైన మాటలు ఏ ఉపాయము చేతనూ తీయుటకు వీలుపడదు. ఆ మాటలు మనస్సున నిలిచి బాధను కలుగజేస్తూనే ఉంటాయి. కనుక మాటలను జాగ్రత్తగా ఉపయోగించి, ఎవ్వరినీ నొప్పించే మాటలు మాట్లాడకూడదు సుమా!

WORDS ARE MIGHTIER THAN THE SWORD

Kaayamuna naatu saramulu
 paayambuna deeyavacchu bahu nisturathan
 gooya madhinaatu maatalu
 paayavugaa yepudu negadu paruchu kumaara!

O Kumaara! Words are more painful than physical blows. It is easy to overcome the pain caused by an arrow however deep it is, then the pain caused by Nerbal abuse. The ill effect may last forever. It will act as a recurring trigger. So be very cautions with the choice of your words.

ధరణీ జాతములే యే
 తరి నెట్లట్లను ఫలించు దగనటు పూర్వా
 చరణ ఫలంబునను భవము
 గరమను భవనీయ మగును గాదే కుమారా!

అర్థం : ధరణీ జాతములు = భూమి యందు జన్మించిన వృక్షములు, ఏ ఏ తరిన్ = ఏ ఏ జంతువుల యందు, ఎట్లు+ఎట్లన్ = ఏ ఏ విధముగా, ఫలించున్ = పండునో, అటు = ఆ విధముగా, పూర్వ = మునుపు, ఆచరణ = చేసిన, ఫలంబులు = పాప పుణ్యములు, అనుభవకరము = అనుభవమునకు రావలసినది, అనుభవ నీయమగును = అనుభవించవలసినదగును, కాదే = కాదా!

భావము : ఓ కుమారా! భూమి యందు వృక్షములు ఆయా ఋతువులకు తగినట్లుగా ఫలములను పండించుచున్నవి. అట్లే మానవుడు పూర్వ జన్మల యందు చేసిన పాప పుణ్యములు, ఈ జన్మముల యందు అనుభవింప దగిన వగును కదా!

AS YOU SOW, SO YOU REAP

DharaNee jaathamuley ye
 thari netlatlanu phalinchu dhaganatu poorvaa
 charaNa phalambunanu Bhavamu
 garamanu bhavaneeya magunu gaadhe kumaara!

O Kumaara! Just like how trees bear fruit according to their season, a human life is also influenced by the good and bad karma in their past life.

పెనుకోపము గర్వమును
 బ్బును జపలము దురభిమానము నిర్వాపారం
 బును జొరవు నునికి యును, న
 ల్పుని గుణములంచు దెలివి బొందు కుమారా!

అర్థం : పెనుకోపము = మిక్కిలి కోపమును, గర్వము = గర్వమును, ఉబ్బును = పొంగుటయును, చపలము = చంచల మనస్సుయును, దురభిమానమును = మిక్కిలి చెడు అహంకారమున, నిర్వాపారంబును = ఏ పనీ చేయకుండుటయును, చొరవు నునికియునున్ = దొంగతనమును, అల్పుని = నీచుని, గుణములటంచు = గుణములనుచు, తెలివి+బొందు = తెలివి కలిగి యుండుము

భావము : మిక్కిలి కోపము, గర్వము, చిత్త చాంచల్యము, పొగడ్డలకు పోవుట, అహంకారము, బద్ధకము, దొంగిలించుట వంటి గుణములు నీచునికి కలిగి వుంటాయి. సంస్కారవంతుడు చెడు గుణాలకు దూరంగా వుంటాడు.

AVOID WICKED PEOPLE

Penukopamu garvamunu
 bbunu japalamu dhurabhimaanamu nirvaapaaram
 bunu jorapu nuniki yunu
 nalpuni guNamulanchu dhelivi kumaara!

O Kumaara! Short temper, arrogance, inflated ego, fickle mind, not being productive etc., These are the qualities of a person with evil intentions. Try to identify and stay away from such people.

విత్తము కూర్చిన మనుజుం
 ఉత్తమ దానంబు భోగ మొందని యెడ భూ
 భృత్య స్మర శిఖి గతము వి
 వృత్తి కంబగును నట్టి పదవి కుమారా!

అర్థం : విత్తము = ధనమును, కూర్చిన = కూడబెట్టిన, మనుజుండు = మనుష్యుడు, ఉత్తమ దానములు = మంచి దానములను, భోగము = సుఖములను, పొందని+ఎడన్ = పొందకుండినచో, భూభృత్ = రాజుల, తస్మర = దొంగల, శిఖి = అగ్ని, గతము = పాలై, అట్టి = అటువంటి, పదవి = స్థితి, వృత్తికంబు = ప్రకటితమయిన దగును

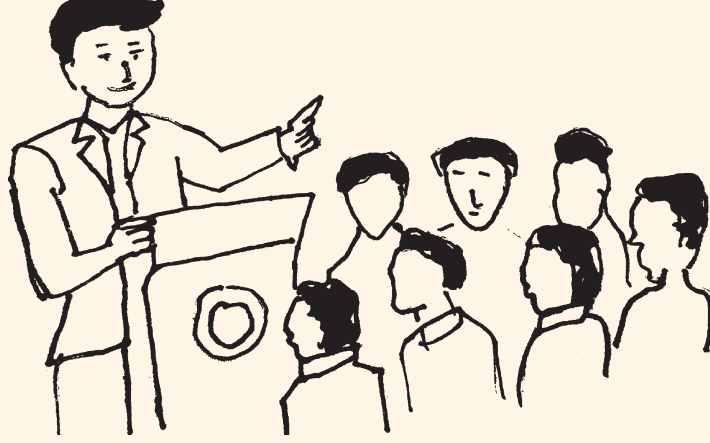
భావము : మానవుడు ఎక్కువ ధనము కూడబెట్టవలయును. అట్లు కూర్చిన ధనము దానము చేయుచు, భోగమును అనుభవింప వలయును, అట్లు వెచ్చించని ధనము చివరకు రాజుల పాలో, దొంగల పాలో, అగ్ని పాలో అగును.

SPEND MONEY WISELY

Vithamu goorchina manujun
 dutthama dhaanambu Bhoga mondhani yeda
 Bhoobruttha skara sikhi gathamu
 vivutthi kambugunu natti padavi kumaara!

☞ Kumaara! One must earn enough money, so his future is secure. The money he earns should be used wisely for his comforts and also given for charity. If it is not given, the money may be lost or fall into wrong hands.

సద్గోష్ఠి సిరియు నొసగును
 సద్గోష్ఠియే కీర్తిబెంచు సంతుష్టి నినా
 సద్గోష్ఠియే ఒనగూర్చును
 సద్గోష్ఠియే పాపములను జంపు కుమారా!

అర్థం : సత్+గోష్ఠి = సత్పురుషుల సాంగత్యము, సిరియున్ = సంపదలను, ఒనగును = కలుగచేయును, సద్గోష్ఠియే = సత్పురుషుల సాంగత్యమే, కీర్తిన్ పెంచు = కీర్తిని పెంపొందింపచేయును, ఆ సద్గోష్ఠియే = ఆ సత్పురుషుల సభయే సంతుష్టిని = సంతృప్తిని, ఒనగూర్చును = కలుగచేయును, సద్గోష్ఠియే = సత్పురుషుల సాంగత్యమే, పాపములను+చంపు = పాపములను పోగొట్టును

భావము : సత్పురుషుల సాంగత్యముతో ధర్మములను మనుష్యుడు తెలుసుకొన వలయును. అట్లు తెలుసుకుని మెలగుట వలన సంపదలు కలుగును. కీర్తి, తృప్తి కలుగును. పాపములు నశించును సుమా!

SURROUND YOURSELF WITH NOBLE PEOPLE

Sadgoshti siriya nosagunu
 sadgostiye keerthibenchu santhusti ninaa
 sadgostiye monagoorchunu
 sadgostiye paapamulanu jampu kumaara!

O Kumaara! It is important to be in the company of wise and noble people. The dharmic values and knowledge one gets will ensure you earn wealth, satisfaction and good name in the society.

ఘనులు విని సమ్మతింపని
 పనులకు జొరబడక పొగడు పనులను జొరు మెం
 దును బొంకబోక కడు స
 జ్ఞనులతో గలసి మెలగు జగతి కుమారా!

అర్థం : ఘనులు = గొప్పవారు, విని = విని, సమ్మతింపని = అంగీకరింపని, పనులకు = పనులకు, చొరపడక = చొరవ చూపక, పొగడు = మెప్పుదలను కలుగచేయు, పనులను = పనులయందు, చొరుము = ప్రవేశింపుము, ఎందున = ఏ విషయమునను, బొంకన్ = అబద్ధము లాడుటకు, పోక = వెళ్ళక, కడు = మిక్కిలి, సజ్జనులతో = మంచివారలతో, జగతిన్ = లోకమునందు, కలిసి = స్నేహము చేసి, మెలుగు = నడువుము

భావము : కుమారా! పెద్దలు అంగీకరించని చెడు పనులు చేయుటకు వెళ్ళకుము. పెద్దల మెప్పు పొందదగిన మంచి పనులు చేయుము. ఏ విషయములనైనను అసత్యములు పలకుటకు ప్రయత్నించకుము. లోకమునందు మంచి వారలతో స్నేహము చేసి మంచివాడవని అనిపించుకొనుము సుమా!

DO NOT LIE

Ghanulu vini sammathimpani
 panulaku jorabadaka pogadu panulanu joru
 mendunu bomboyka kadu
 sajjanamulatho galasi melagu jagathi kumaara!

O Kumaara! Do not indulge in behaviour that is discouraged by elders. Never utter a falsehood. Act righteously and earn the good wishes and blessings from your elders. Make sure you are in the company of good people.

జారులతో జోరులతో
గ్రూరులతో నెపుడు పొత్తుగోరక మది స
త్పూరుష పదాంబు జాతా
ధారుడవై బ్రతుకు కీర్తి తనరు కుమారా!

అర్థం : జారులతో = విటులతో, చోరులతో = దొంగలతోను, క్రూరులతో = దుర్మార్గులతో, ఎప్పుడు = ఏ సమయము నందును, పొత్తున్ = స్నేహమును, కోరక = కోరుకొనక, మది = మనసునందు, సత్పూరుషుల = సజ్జనుల, పదాంబుజాత = పాద పద్మములను, ఆధారుడవై = ఆధారముగా దాల్చి, బ్రతుకు = మనుగడ సాగించుము, కీర్తి = దానివలన కీర్తి, తనరు = ఒప్పును

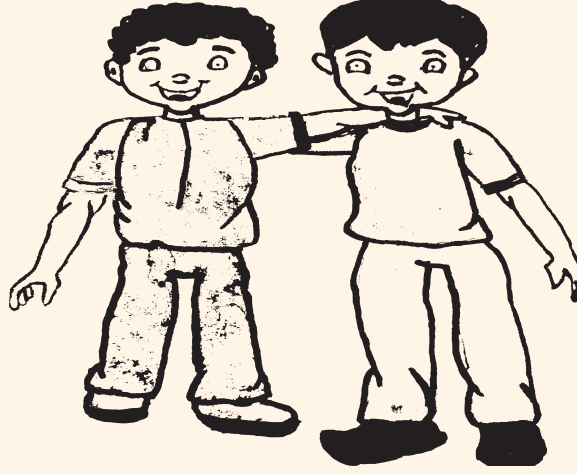
భావము : కుమారా! విటులు, చోరులు, క్రూరులతో కలిసి స్నేహము చేయకుము. ఎల్లప్పుడు సజ్జనుల పాదపద్మములను నిలిపి మనుగడ సాగించి, కీర్తిని పొందుము.

COMPANY YOU KEEP IS IMPORTANT

Jaarulatho jorulatho
groorulatho nepudu potthugoraka madhi
sathpoorusha padaambu jaathaa
Dhaarudavai brathuku Keerthi thanaru kumaara!

O Kumaara! Do not associate yourself with people who have low moral values, thieves, and people with cruel intentions. Follow the footsteps of noble and righteous people. This way you will renowned for your behaviour.

జ్ఞానుల చరితము వీనుల
నానుచు సత్పురుష గోష్ఠిన నఘంబనుచున్
బూనుము ధర్మ పథంబును
దానెరిగిన యంత మరువదగదు కుమారా!

అర్థం : జ్ఞానుల = వివేకవంతుల, చరితము = చరిత్రలను, వీనులన్ = చెవులతో, ఆనుచు = వినుచు, సత్పురుషగోష్ఠిన్ = సజ్జనుల సాంగత్యము, అనఘంబు = పాపములు నశింప చేయునది, అనుచున్ = అని తలచుచు, పూనుము = మెలగుము, ధర్మ పథంబు = ధర్మ మార్గమున, తానెరిగిన యంత = తనకు తెలిసినంత వరకు, మరువకు = మరచిపోవుట, తగదు = పనికిరాదు

భావము : కుమారా! జ్ఞానవంతుల చరిత్రలను వినుచు సజ్జనుల సాంగత్యం వలన పాపము నశింపబడునని తలంచుచు తెలిసినంతవరకు ధర్మ మార్గమును మరువకుండ నడువవలయును.

LEARN FROM THE LIVES OF NOBLE PEOPLE

Jnaanula charithamu veenula
naanuchu sathpurusha gostina naghambanuchun
boonamu Dharma paDhambuna
dhaanerigina yentha maruvadthagadu kumaara!

O Kumaara! Read about the lives of noteworthy and wise people. Attend gatherings of knowledgeable people. Try to always follow the Dharmic path.

రోషా వేశము జనులకు
 దోషము తలపోయ విపుల దుఃఖకరమునౌ
 రోషము విడిచిన యెడ సం
 తోషింతురు బుధులు హితము దోప కుమారా!

అర్థం : తలపోయ = భావింపగ, రోష+ఆవేశము = కోపము, ఆవేశము అను గుణములు, జనులకు = మనుజులకు, దోషము = పాపము/తప్పు, తలపోయి = ఆలోచించిన, విపుల = ఎక్కువ, దుఃఖకరమును+ఔ = దుఃఖమునకు మూలమగును, రోషము = కోపమును, విడిచిన = వదిలిన, యెడ = సమయము నందు, హితము = మంచి, తోపన్ = కలుగగా, బుధులు = పండితులు, సంతోషింతురు = సంతోషమును పొందుదురు

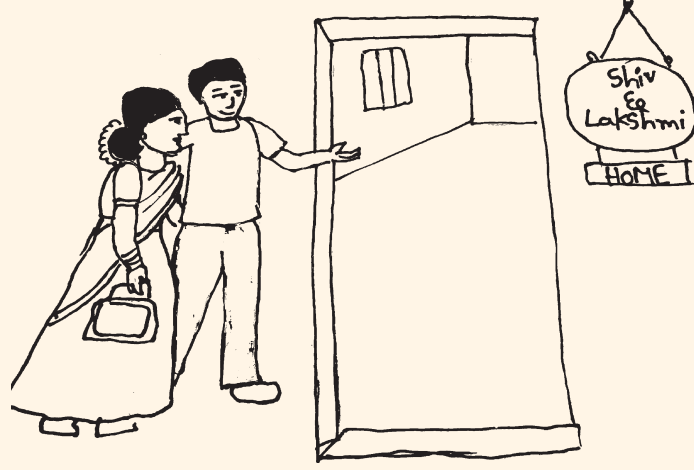
భావము : కుమారా! ఆలోచింపగా కోపము, ఆవేశము అను గుణములు మనుష్యులకు పాపము కలుగచేయును. ఆ గుణములు దుఃఖమునకు మూలం. అట్టి కోపమును వదిలి మంచిని పొందినవారిని పండితులైనవారు తెలుసుకుని సంతోషమును పొందుదురు సుమా! సౌఖ్యమైన జీవితము గడిపెదరు.

CONTROL YOUR ANGER

Roshaa vesamu janulaku
 doshamu thalapoyavipula dukha karamu
 nouroshamu vidichina yeda
 santhoshinthuru buDhulu hithamu dopha kumaara!

O Kumaara! Anger and Haste are the causes of misery in one's life. Overcome your anger. By doing so you can lead a happy life and can get along with those around you.

ధనవంతులైన బహు స
 జ్ఞనులైనను నీకు మిగుల సమ్మతులై యు
 న్నను సతి జనకుని గృహ మం
 దున నుండుట తగదు కీర్తి తొలగు కుమారా!

అర్థం : ధనవంతులైన = ధనము కలవారైనప్పటికీ, బహు = మిక్కిలి, సజ్ఞనులైన = మంచివారైనప్పటికీ, నీకు = నీకు, మిగుల = మిక్కిలి, సమ్మతులై = అంగీకరింప దగినవారై, ఉన్నను = ఉన్నప్పటికీ, సతి = భార్య, జనకుని గృహమందున = పుట్టినంటిలో, ఉండుట = నిలుచుట, తగదు = తగిన పనికాదు, కీర్తి = మంచిపేరు, తొలగు = తొలగిపోవును

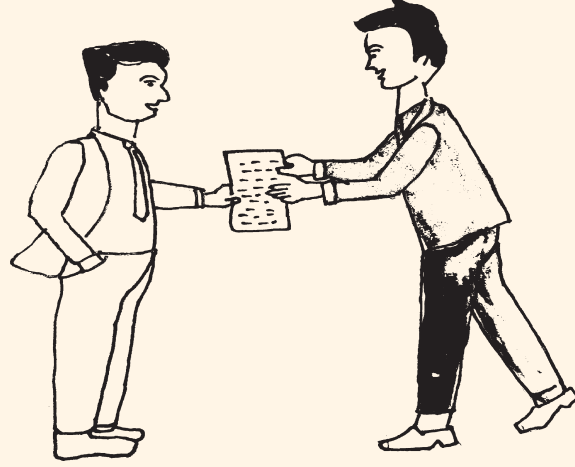
భావము : అత్తవారు ఎంత ధనవంతులైనను మిక్కిలి సజ్ఞనులైనను నీ యందు ఎంత ఇష్టము కలిగియున్ననూ భార్య పుట్టినంట ఉండకూడదు. అట్లు చేయుట వలన నీకు మర్యాద ఉండదు.

RIGHTFUL PLACE FOR YOU AND YOUR WIFE

Dhanavanthulaina bahu
 sajjanulainanu neeku migula sammathulai
 yunnanu sathi janakuni gruha
 mandhuna nunduta thagadhu Keerthi tholagu kumaara!

O Kumaara! However rich, affectionate, or good your parents in law are, never leave your wife for long in their house. It does not reflect you in good light.

సభ లోపల నవ్వి న యెడ
 సభ వార్నిరసెంతు రెట్టి జనుని న్నెరినీ
 కభయం బొసంగే నేనియు
 బ్రభు కరుణను నమ్మి గర్వ పడకు కుమారా!

అర్థం : సభలోపల = సభలయందు, నవ్వి నయెడ = నవ్వి నచో, సభవారు = సభలోనున్నవారు, నిరసెంతురు = చిన్నతముగా చూతురు, ఎట్టి = ఎటువంటి, జనుని = మనుజునైనను, నెరి = ప్రజ్ఞతో, అభయంబొసంగేనేనియు = రక్షణ నిచ్చిననూ, ప్రభు = రాజుయొక్క, కరుణను = దయను, నమ్మి = నమ్ముకుని, గర్వపడకు = గర్వమును పొందకుము

భావము : కుమారా! సభలలో నవ్వరాదు. అట్లు నవ్వి నవారిని చూచి అతడెంత వాడైననూ వానిని చిన్నతముగా చూచెదరు. ప్రజ్ఞతో నీకు రక్షణ నిచ్చిన రాజు యొక్క దయను చూసి గర్వపడకు. సభలో జనులను హేళనగా చూడకుము. అది మర్యాద కాదు సుమా!

BE CAUTIOUS WHERE YOU LAUGH

saBha lopala navvina yeda
 saBha vaarnirasinthu rettijanuni nnerinee
 kaBha yambosangey neyniyu
 brabhu karuNanu nammi garva padaku kumaara!

O Kumaara! Do not laugh loud when you are in a gathering. It is impolite and discourteous. Just because you are in good terms with the authority of the land, do not undermine others.

తన పంక్తి యందు బాంధవ
 జనములొక విధంబుగ మెసంగుచునుండం
 గను దాసద్రసముల మెస
 గిన విష భోజన సమం బుక్తితిని కుమారా!

అర్థం : తన = తన యొక్క, పంక్తియందు = వరుసలో, బాంధవ జనములు = బంధువులు, ఒక విధంబుగా = ఒక పద్ధతిగా, మెసంగుచునుండగను = అగుచుండగా, తా = తాను, సద్రసముల = మధురాన్నములను, మెసగినను = తినిన, క్తితిని = భూమియందు, అది = అది, విష భోజన సమంబు = విషముతో సమానము

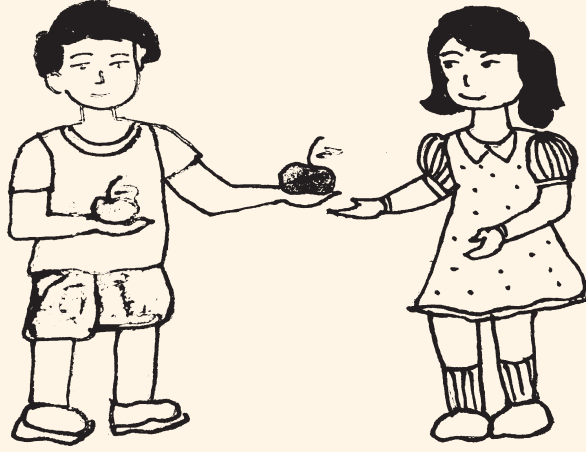
భావము : ఓ కుమారా! తాను కూర్చున్న పంక్తి యందు కూర్చొని భోజనము చేయువారలు ఒక విధముగా తినుచుండగా తాను మధురాన్నములను భక్షింపరాదు. అట్లు భక్షించిన యెడల, తినిన తిండి భూమిపై విషముతో సమానమైనదని గ్రహింపుము సుమా!

FOOD ETIQUETTE

thana pankthi yandhu baanDhava
 janamuloka viDhambuga mesangu chunumdam
 ganudhaa sadhrasamulames
 gina visha Bhojana samam bukshithini kumaara!

O Kumaara! When eating in a gathering do not eat which is explicitly different. Eat what is served for the whole group. Otherwise, the food you eat separately will be equivalent to poison.

పెరవారలుండ ఫలముల
నరయంగా వారికిడక యాతడె మెసవన్
సరికాదు విషపు మేతకు
సరియౌనని తలపు మానసమున కుమారా!

అర్థం : పెరవారలు = ఇతరులు, ఉండ = ఉన్న సమయమున, అరయంగ = పరిశీలింపగ, ఫలములన్ = పండ్లను, వారికి+ఇవ్వక = వారలకివ్వక, అతడే = అతనే, మెసవన్ = తినినచో, సరి+కాదు = సరియగు పద్ధతి కాదు, విషపు = విషపు, మేతకు = తినుటకు, సరియౌనని = సమానమగునని, మానసమున = మనస్సునందు, తలపు = తలంచుము

భావము : ఇతరులు ఉన్నప్పుడు ఉన్న ఫలములను వారికివ్వక నీవే తినరాదు. అట్లు తినుట సరియగు పద్ధతి కాదు. ఆ విధముగా తినిన తిండి విషముతో సమానము, ఆ విషయము గుర్తు ఉంచుకొనుము సుమా! కుమారా!

SHARE WHAT YOU EAT

peravaaralunda phalamula
sarayangaa vaarikidaka yaathadey mesalin
sarikaadu vinapu meythaku
sariyavunani thalapu maanasamuna kumaara!

O Kumaara! It is not advisable to eat a dish or a fruit all alone when you are in a group. Share it with those around you.

గుణవంతుని సంగతి ని
 ర్గుణులకు గుణములు ఘటించు కుసుమాది సమ
 ర్పణమున వస్త్రాదిక మా
 క్షణమున పరిమళము నొందు కరణి కుమారా!

అర్థం : గుణవంతుని = గుణములు కలవాని, సంగతి = స్నేహము వలన, నిర్గుణులకు = గుణహీనులకు కూడా, గుణములు = సుగుణములు, ఘటించు = కలుగును, కుసుమాది = పూలు మొ॥వాటి, సమర్పణమున = ఉంచుటచే, వస్త్రాదికము = వస్త్రములు మున్నగునవి, ఆ క్షణమున = ఆ క్షణకాలము నందు, పరిమళము = సువాసనలను, పొందు = పొందు, కరణి = విధముగ

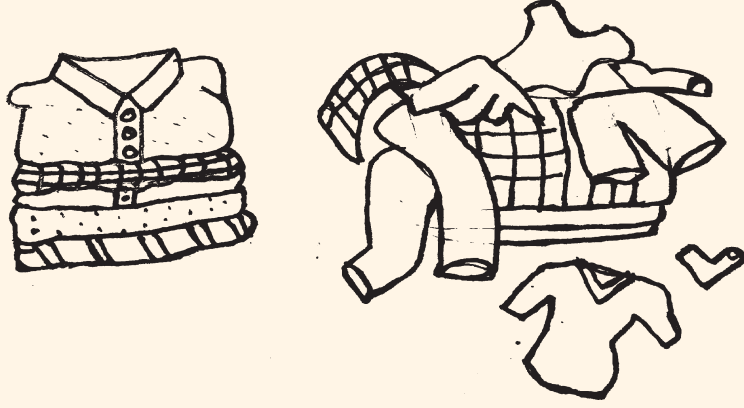
భావము : పువ్వులు మొదలగు వానిచే కూడబడిన కాలమున వస్త్రాదికములు కూడా యాక్షణమున సువాసనలు వెదజల్లును. అట్లే గుణవంతులచే కూడబడిన గుణహీనుడు కూడా సుగుణములను పొందును.

SPREAD GOODNESS

guNavanthuni sangathi
 nirguNulaku guNamulu Ghatinchu kusumaadhi
 samarpaNamuna vasthraadhika maa
 kshaNamuna parimaLamu nondhu karaNi kumaara!

O Kumaara! Just like the fragrance of a flower spreads onto all of those around it, similarly good qualities will be assimilated by those around them, irrespective of others character.

పరజనులు కట్టి విడిచిన
 వర చేలములైన గట్టవలదు వలువలన్
 నెరిమాయు మడతమార్చుచు
 ధరించుట యొప్పదండ్రు ధరను కుమారా!

అర్థం : పరజనులు = ఇతరులు, కట్టి విడిచిన = కట్టి వదిలివేసిన, వర = గొప్ప, చేలములైననూ = వస్త్రములైననూ, కట్టవలదు = కట్టుకొనరాదు, నెరి = అందమైన, వలువలన్ = వస్త్రములను, మాయు = మాయనట్టి, మడత = మడతను, మార్చుచు = కనపడనట్లుగా మార్చి, ధరించుట = కట్టుకొనుట, ధరను = భూమి యందు, ఒప్పుదు = తగదు, అండ్రు = అందురు

భావము : ఇతరులు కట్టి విడిచిన వస్త్రములు, అవి ఎంత అందమైనవి అయిననూ ధరింపరాదు. నలిగిన మడతలను కనపడనట్లుగా మార్చి కట్టరాదు. ఇట్లు ధరించుట భూమియందు తగని పని!

WEAR CLEAN AND IRONED CLOTHES

padajanulu katti vidichina
 para cheylamulaina gattavaladhu valuvalan
 nerimaayu madathamaarchuchu
 Dhariyinchuta yoppadhandru Dharanu kumaara!

O Kumaara! However expensive or beautiful another person's clothes maybe, do not wear it without washing and ironing. Never wear used and crumpled clothes. Do not indulge in activities which does not suit you.

మును స్నానము సేయక చం
 దన మలదుట యనుచితం బుదక యుత వస్త్రం
 బున విదలించుట కూడదు
 మనమున నివి తెలిసి మనుము మహిని కుమారా!

అర్థం : ఓ కుమారా! మును = ముందుగా, స్నానము = స్నానమును, చేయక = చేయకుండా, చందనము = గంధమును, అలదుట = అద్దుట, అనుచితము = తగని పని, ఉదకయుత = నీళ్ళని కూడబడిన, వస్త్రంబు = బట్టను, విదలించుట = విదల్చివేయుట, కూడదు = పనికిరాదు, మనమున = మనస్సునందు, ఇది దెలిసి = ఈ విషయము తెలుసుకుని, మహిని = భూమిపై, మనుము = మనుగడ పొందుము

భావము : ముందుగా స్నానము చేసి ఆ తరువాత చందనము శరీరమునకు అలద వలయును. అట్లా కాక స్నానము చేయకుండా చందనము పులుముట చేయకూడని పని. అట్లే నీటితో కూడిన తడిబట్టను విదిలించకూడదు. ఇటువంటి విషయాలను గ్రహించుట మంచిది సుమా!

HYGIENE IN DAILY LIFE

munu snaanamu seyaka Chandana
 maladhuta yanuchitham budhaka yutha
 vasthrambuna vidhilinghuta koodadhu
 manamunanivi thelisi manumu mahini kumaara!

O Kumaara! One must apply sandalwood paste after bathing. It is unhygienic to apply before washing yourself thoroughly. Do not flick wet clothes. It is important to be aware of such things.

మును మనుజుడు జన్మాంతర
మున చేసిన పుణ్య పాపములు పుడమిని వా
నిని బొందక విడువవు దే
వుని నిందింపకుము కీడు వొడుమ కుమారా!

అర్థం : మును = ఇంతకు మునుపు, మనుజుడు = మనుష్యుడు, జన్మాంతరమున = పూర్వజన్మముల
యందు,, చేసిన = చేసినట్టి, పుణ్య పాపములు = పుణ్యమును, పాపమును, పుడమిని = భూమిపై, వానిని =
ఆ పుణ్య పాపములను, పొందక = అనుభవింపక, విడువవు = వదిలిపెట్టవు, దేవుని = భగవంతుని, నిందింపకుము
= తిట్టకుము, కీడు = కష్టము, పొడము = కలుగును

భావము : పూర్వజన్మముల యందు మానవుడు చేసిన పుణ్యపాపముల ఫలితములను ఈ జన్మమునందు
సుఖ కష్టములుగ అనుభవింప వలయును. అట్లు అనుభవింపకుండ అవి మానవుని విడవవు. కష్టము కలిగినపుడు
దానికి కారణము భగవంతుడని దూషింపకుము. అట్లు దూషించిన మరింత కష్టము కలుగును

NOBODY CAN ESCAPE THEIR KARMA

munu manujudu janmaanthara
muna cheysina puNya paapamulu pudamini
vaanini bondha kaviduvavu
dhevuni nindhimpakumu keedu vodumu kumaara!

O Kumaara! All the good and bad deeds one has done in their past life has to be experienced as happiness and miseries in this life. One cannot escape their karma. Do not blame God when in trouble. This will just add to more problems.

అవయవ హీనుని సౌందర
 ర్యవిహీను, దరిద్రు విద్యరాని యతని సం
 స్థవనీయ దేవు శ్రుతులన్
 భువి నిందింప దగదండ్రు బుధులు కుమారా!

అర్థం : అవయవహీనుని = అవయవలోపం కలవానిని, సౌందర్య హీనుని = అందము లేనివారిని, దరిద్రు = ధన హీనుని, విద్యరాని అతని = విద్యా విహీనుని, సంస్థవనీయు = కొనియాడదగినట్టి వానిని, దేవు = భగవంతుని, శ్రుతులన్ = వేదములను, భువి = భూమియందు, నిందింపగ = నిందించుట, తగదు = పనికిరాదు అని, బుధులు = పండితులైనవారు, అండ్రు = అందురు

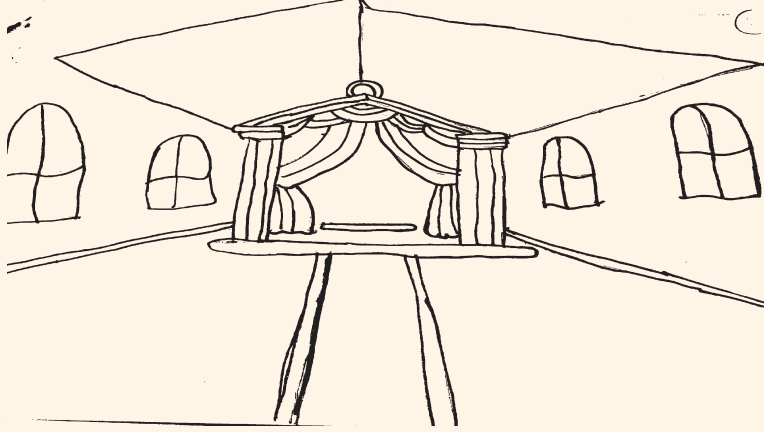
భావము : వికలాంగులను, అంధ విహీనులను, ధనహీనులను, విద్యాహీనులను, గౌరవనీయులను భగవంతుని వేదములను నిందింపరాదు. అట్లు నిందించుట చేయదగని పని అంటారు సుమా! వికలాంగులపట్ల కారుణ్యము వుండాలి. పరులపట్ల చిన్నచూపు పనికిరాదు. వేదములపట్ల భక్తి భావనతో వుండడము మంచిది.

BE RESPECTFUL

avayavaheenuni Soundarya heenu,
 dhandru vidyaraani yathani sam
 sthavaneeya deyvum sruthulan
 Bhuvini nindhimpa dhagadhandru buDhulu kumaara!

O Kumaara! Do not make fun of disabled, people with deformities, poor, illiterate, learned people and the Vedas.

లోకమున సర్వజనులకు
 నా కాలుడు ప్రాణహారియై యుండగా శో
 భాకృత కార్యముల పడిం
 బ్రాకటముగ జేయకుండరాదు కుమారా!

అర్థం : లోకమున = లోకమున, సర్వజనులకు = సమస్త జనులకును, ఆకాలుడు = యమధర్మరాజు, ప్రాణహారియై = ప్రాణములను హరించువాడై ఉండగా, శోభాకృత కార్యముల = శుభకార్యములను, పడిన్ = వేగముగా, ప్రాకటముగా = ప్రకటితమగునట్లుగా, చేయక = చేయకుండ, ఉండరాదు = ఉండుట తగదు

భావము : లోకమున జనులందరి ప్రాణములు హరించేందుకు యమధర్మరాజు యొకడుండెను. ఆ విషయము జ్ఞప్తి నందుంచుకుని శుభకార్యములను ఎల్లవేళలా ప్రసిద్ధికెక్కునట్లుగా చేయవలయును. శుభకార్యములు చేయుటకు ఆలస్యము చేయుట తగని పని. కాలము విలువ తెలిసి సక్రమముగా ప్రవర్తించాలి.

TIME IS LIMITED

lokamuna sarvajanulaku
 naa kaaludu praaNahaari yaiyundagaa
 soBhakrutha kaaryamula padim
 braakatamuga jeyakundaraadhu kumaara!

O Kumaara! Remember, LordYama (God of Death) is waiting. Everybody in this world has got limited time. Focus and participate in important, significant life events wholeheartedly. Do not postpone any event in your life. Complete them at the right time.

అల సరసాన్నంబుల బరి
 మళము గలుగు వస్తువులను మహీతల యానం
 బుల నాసనములు నుబ్బకు
 కలుగుం జను కాలవశము గాను కుమారా!

అర్థం : అల = ప్రసిద్ధికెక్కునట్లుగా, సరస+అన్నంబులు = సరసమైన యన్నములను, పరిమళము = సువాసనలు కలుగు = కలుగునట్టి, వస్తువులను = వస్తువులను, మహీతల = భూమియందు, యానంబుల = వాహనములు, ఆసనములన్ = కూర్చుండు భోగ వస్తువులకును, ఉబ్బకు = గర్వపడకు, కాలవశముగాను = కాలము ననుసరించి, కలుగు = ఏర్పడుచుండును, చను = పోవుచుండును

భావము : భూమియందు యోగ్యమైన అన్నము, పరిమళ ద్రవ్యములు, వాహనములు, ఆసనములు యనునవి కాలముననుసరించి కలుగుచుండును. కాలముయందు వశమై తొలగిపోవును. కావున అట్టివి లభించినప్పుడు గర్వమును పొందకుము సుమా!

STAY GROUNDED

ala sarasnaambula bari
 maLamu galugu vasthuvulanu maheethala
 yaanambula vaasanamulu nubbaku
 kalugumjanu kaalavasamu gaanu kumaara!

O Kumaara! One may have access to nutritious food, perfumes, vehicles, and furniture when the time is favourable. But when things are not in their favour all of these may vanish. Do not be arrogant when you have everything.

ప్రజ్ఞావంతుని చేతను
 ప్రజ్ఞాహీనునకు గడము వాటిల్లు నిలన్
 బ్రాజ్ఞత గల్గి నటించిన
 దత్ జ్ఞాన్ముతియింతురదియే ధనము కుమారా!

అర్థం : ప్రజ్ఞావంతుని = ప్రజ్ఞ కలవాని, చేతను = వలనను, ప్రజ్ఞాహీనునకు = తెలివి తక్కువ వానికిని, కడము = కష్టము, ఇలన్ = భూమిపై, వాటిల్లున్ = కలుగును, ప్రాజ్ఞత = తెలివి, కల్గి = కలిగినప్పటికినీ, నటించిన = సమయానుకూలముగ మెలిగిన, తత్జ్ఞు = యా ప్రజ్ఞావంతుని, నుతియింతురు = పొగడుదురు, అదియే = అదియే, ధనము = సంపద

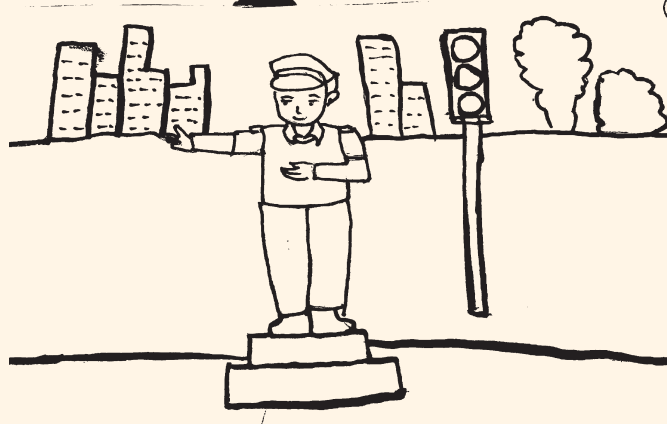
భావము : తెలివి కలవాని వలన తెలివిలేనివానికి భూమిపై నష్టము కలుగును. తెలివి కలిగిననూ సమయానుకూలముగ నటించిన వానిని జనులు పొగుడుదురు. అదియే మానవునికి ధనము సుమా! సమయస్ఫూర్తితో జీవితంలో అవకాశాలను జాగ్రత్తగా ఉపయోగించుకోవాలి.

USE YOUR INTELLIGENCE WISELY

pragnaavanthuni chethanu
 pragnaahēenunaku gadanu vaatillu nilan
 braagnatha galgi natinchina
 dath jnannuthiyinthu radhiye dhanamu kumaara!

O Kumaara! A naïve person may to lose when compared to a shrewd and intelligent person. Be wise. Act according to the situation. Such a person is respected.

మనుజులు తమ సౌఖ్యము కొర
కును సంరక్షణమునవని గోరుదు రొగినే
జన పాలుడు సంరక్షిం
పను దగియును బ్రోవడతడె పాపి కుమారా!!

అర్థం : మనుజులు = మనుషులు, తమ సౌఖ్యము కొరకును = తమ సుఖముల కొరకు, సంరక్షణమును = బాగైన రక్షణను, అవని = భూమియందు, గోరుదురు = కోరుకొందురు, ఒగినే = తగినట్లుగా, ఏ జనపాలుడు = ఏ రాజు, సంరక్షింపను = రక్షించుటకు, తగియును = చేయుటకు సమర్థుడై కూడా, బ్రోవడో = రక్షింపడో, అతడె పాపి = అతడే దుర్మార్గుడు

భావము : సహజముగా ప్రజలు అందరూ సుఖవంతమైన జీవనము కోసము, రాజు నుండి రక్షణ కోరుకుంటారు. అర్హుల నుండి రక్షించే సామర్థ్యము వున్ననూ, ప్రజల రక్షణ పట్ల నిర్లక్ష్యము చేయునో, అతను పాపాత్ముడే అవుతాడు. రాజు ధర్మము ప్రజల రక్షణ. అది తప్పినట్లయితే పాపాత్ముడే కదా!

DUTY OF A KING

manujulu thana soukhyamu korakunu
samrakshNamunavani goradhu roginney
jana paaludu samrakshimpanu
dhagiyunu brovadathadey paapi kumaara!

O Kumaara! A righteous king protects his subjects and take care of their needs. However, able the king is, if the wrongdoers are not punished, he will have to pay for their sins.

మండల పతి దండార్లు
దండింపక యుండరాదు ధారుణినా తడా
ఖండల సమానుడైనను
మెండగు పాపంబు నొంది మెలగుకుమారా!

అర్థం : మండలపతి = మండలాధీశుడు, దండార్లు = దండింపదగినవారిని, దండింపక = శిక్షించకుండా, ఉండరాదు = ఉండకూడదు, ధారుణిన్ = బూమిపై, అతడు = ఆరాజు, ఆఖండల సమానుడైననూ = ఇంద్రునితో సమానమైన వాడైననూ, మెండగు = ఎక్కువ అయిన, పాపంబున్ = పాపమును, ఒంది = పొంది, మెలగు = మెలగును

భావము : అధికారి నిందితులను తగిన విధముగా దండించవలయును. నిందితులు ఎంతటి గొప్పవారైననూ శిక్షార్హులే. తప్పు చేసినవారిని హోదా చూసి వదలిపెట్టకూడదు. నిందితులను చూసి చూడనట్లు వదలివేయుట చాలా తప్పుసుమా! హోదా, అధికారము చూసి నిందితులను వదలివెయ్యడము పాలకులు చేసే క్షమించరాని నేరము అవుతుంది.

RULE JUSTLY

mandapathidhandaarvula
dhandimpaka yundaraadhu DhaaruNina atha
dakhandala samaanudainanu
menduga paapambu nondhi melagu kumaara!

O Kumaara! A king must ensure law and order in his kingdom. However great a king is, he must rule justly

గరళము పెట్టెడు వాని
 పరు జంపదలంచువాని జనులెల్ల బయ
 ల్పర చెడివానిం బరధన
 హరుని నృపతిచంపి పుణ్యుడగును కుమారా!

అర్థం : గరళము = విషమును, పెట్టెడు వాని = పెట్టిన వానిని, పరు = ఇతరులను, చంపదలంచువాని = చంపవలయునని భావించు వానిని, పనులెల్లన్ = చేయు రహస్య పనులను బయల్పరచెడివాని = రహస్యములను చేరవేసెడివానిని, వర = ఇతరుల, ధనహరుని = ధనము దొందిలించెడి వానిని, నృపతి = రాజు, చంపి = సంహరించి, పుణ్యుడగును = పుణ్యము చేసిన వాడగును

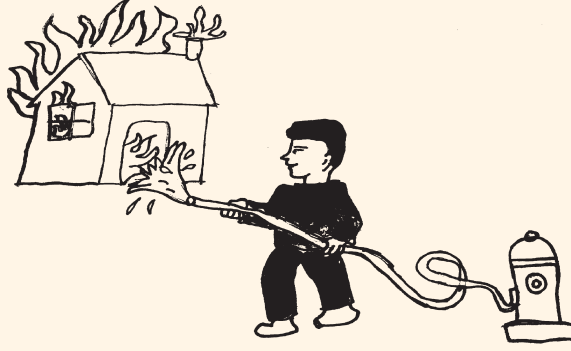
భావము : విషము పెట్టెడి వానిని, విషము నుపయోగించి ఇతరుల ప్రాణం తీసెడి వానిని, ఇతరులను చంపు హంతకుని, గూఢచారిగా వుంటూ విలువైన సమాచారమును ఇతరులకు చేరవేయు వానిని రాజు సంహరించుట మంచిది. అతనికి పుణ్యగతులు కలుగును. దానివలన దోషములు కలుగవు. సమాజములో హాని కలుగజేయు చీడపురుగులను సంహరించుట మంచిది. అందు దోషము లేదు.

PUNISH THE WRONG DOER

garaLamu pettadu vaani
 paru jampadhalanchuvaani banulella
 bayalpara chedivanambaradhana
 haruni nrupathi champi puNyudagunu kumaara!

○ Kumaara! A king is regarded as just and righteous only when a wrong doer - a murderer, a person who indulges in evil deeds, a criminal, and a thief is punished accordingly.

గృహ దాహకునిం బరదా
 రహారుం బంధుహిత కార్యరహితుని దుష్టో
 త్సాహపరుని జంపి నరపతి
 యిహ పరముల యందు కీర్తి నెసగు కుమారా!

అర్థం : గృహదాహకుని = ఇండ్లను తగుల పెట్టువానిని, పర = ఇతరుల, దార = భార్యను, హారుం = దొంగిలించు వానిని, బంధు = బంధువులకు, హిత కార్య = ఇష్టమైన పనులను, రహితుని = చేయని వానిని, దుష్ట = దుష్టమైన పనులు చేయుట యందు, ఉత్సాహపరుని = ఉత్సాహము కలవానిని, చంపి = సంహరించి, నరపతి = రాజు, ఇహపరముల = ఈ లోకము నందు, పరలోకము నందు, కీర్తిన్ = కీర్తిని, ఎసగు = పొందును

భావము : కుమారా! సమాజానికి హాని చేయు వానిని క్షమించకూడదు. ఇండ్లను తగుల పెట్టుట, పరుల భార్యలను ఎత్తుకుని వెళ్ళుట, హితుల ఇంట మంచి కార్యములను చెడగొట్టు క్రూరమైన మనస్తత్వమునకు దర్పణము. అటువంటి పనులు చేయువారు శిక్షలతో మారరు. కనుక ప్రభువు వారికి మరణదండన విధించవచ్చును. అలాగ చేస్తే ప్రభువుకు కీర్తి ప్రతిష్ఠలు పెరుగుతాయి.

EXTREME MEASURES IN EXTREME SITUATIONS

gruha Dhaahakunim baradhaa
 raharum banDhuhitha kaaryarahithuni
 dustho-tshaahaparuni jampi narapathi
 iha paramula yandhu Keerthi nesagu kumaara!

O Kumaara! A king must ensure justice. In the process he can even go to the extent of giving capital punishment th extreme cases such as, a person who destroys someone's family, who snatches other's wife, or who intentionally does harm to good people.

సత్తువ గల యాతడు పై
 నెత్తిన దుర్బలుండు తస్కరించునతండున్
 విత్తము గోల్పోవు నతడును
 జిత్తిని పీడితుండు జింత జెండు కుమారా!

అర్థం : సత్తువ కల యాతడు = శక్తిమంతుడు, పైనెత్తిన = దండెత్తి వచ్చిన, దుర్బలుండు = శక్తి లేనివాడు, తస్కరించు = దోచుకొనబడినవాడగును, అతడున్ = ఆ దుర్బలుండు, విత్తము గోల్పోవు = ధనమును గోల్పోవును, అతడు = అతడు, చిత్తపీడితుండు = మనస్సుచే బాధింపబడినవాడగును, చింతన్ = విచారము పొందినవాడగును

భావము : బలము, శక్తి కలవాడు బలహీనునిపై దండెత్తిన యెడల బలహీనుడు పీడింపబడినవాడై మనసున విచారము పొందిన వాడగును. శక్తి కలవాడి శక్తి శోభితము కాదు. బలము కలదని శక్తి హీనులను దోచుకొనుట ధర్మము కాదు. పదుగురిని దోచుకొనుట కంటే పదిమందికి బాసటగా వుండుట గౌరవము.

ONE CAN NEVER GAIN BY EXPLOITING OTHERS

Sattuva gala yaathadu pai
 netthina durbalunda thaskarinchu sathandun
 vitthamu golpadu nathadunu
 jeetthini peedithundujinthajendhu kumaara!

O Kumaara! A person who exploits others for his personal gain will not be truly happy. He will always carry the burden of guilt.

కత్తిని చేతం బట్టుచు
మొత్తదలచి వచ్చువాని ముఖ్యముగా మే
ల్ల త్తించిన నదె ప్రాయ
శ్చిత్తమని జంపదగదు చిన్ని కుమారా!

అర్థం : కత్తిని = ఖడ్గమును, చేతం బట్టుచు = చేతియందు పట్టుకొని, మొత్తదలచి = చంపవలయునని, వచ్చువాని = మీదకు వచ్చువానిని, ముఖ్యముగా = ప్రధానముగా, మేలు = మంచిని, హత్తించిన = చేసిన, అదె = అట్లు చేయుటయే, ప్రాయశ్చిత్తము = చేసినపనికి శిక్షయగును, అతనిని = వచ్చినవానిని, చంపదగదు = చంపరాదు

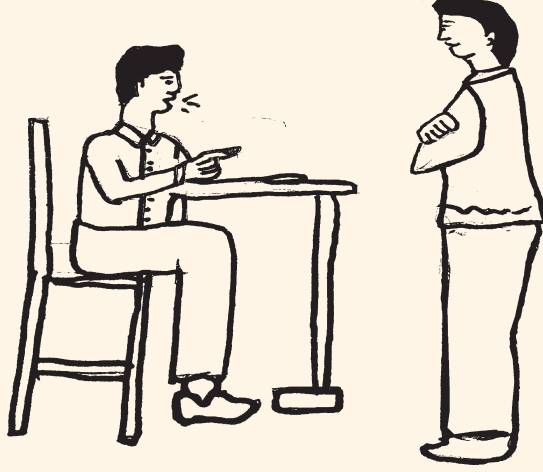
భావము : ఎవరైనా దాడిచేసి హత్య చేయ ప్రయత్నించిన వానిని గుర్తించి, వదలివేయుట గొప్ప సంస్కారము.

FORGIVENESS IS DIVINE

Katthini chetam battuchu
motthadalchi vacchugaani mukhyamugaa mey
lasthininchina sadhey praaya
schithamani jampadagadhu chinni kumaara!

O Kumaara! Forgiving and responding with kindness even with your sworn enemy when he is ready to inflict physical harm, may bring about positive reform and change him for better.

ఓరిమియె కలిగి యుండిన
 వారలగని ప్రజ్ఞలేని వారనియెదరె
 నారయ సత్పురుషావళికి
 నోరిమియె భూషణంబు పోరి కుమారా!

అర్థం : ఓరిమియె = సహనమె, కలిగియుండిన = కలిగియున్నచో, వారలన్ = అట్టివారిని, కని = చూచి, ప్రజ్ఞ = తెలివి, లేనివారు అనియెదకాన్ = లేనటువంటివారు అందురు, అరయ = పరికింపగా, సత్పురుష + అళికి = సజ్జనుల సముదాయమునకు, ఓరిమియె = ఓర్పు అనునదియే, భూషణంబు = ఆభరణము

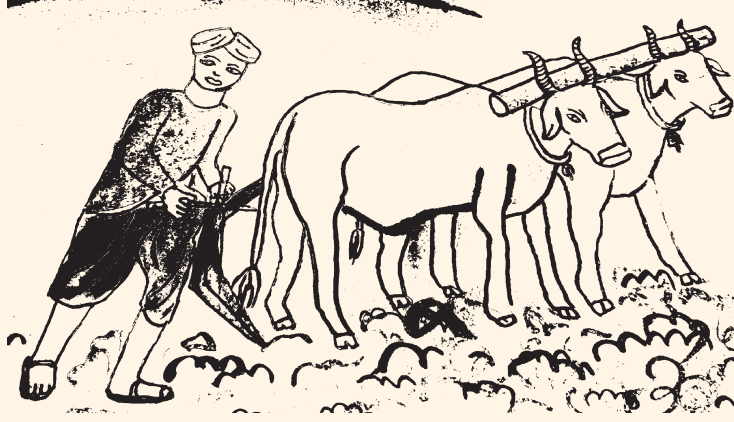
భావము : నాయనా! మనిషి సహనము కలిగి వుండవలెను. సహనము కలిగి వున్న వారిని జనులు తెలివిలేనివారని అంటారు. కాని సహనము మానవులకు ఆభరణము వంటిది. వ్యక్తికి గౌరవము పెరుగుతుంది.

PATIENCE AND PERSEVERANCE

Orimiye kaligi yundina
 vaaralagani pragnaleni vaaraniyedha
 rou naaraya sathpurushaavaLiki
 norimiye BhooshaNambu rori kumaara!

O Kumaara! A persistent and patient person may be treated as a foolish one, if the result is not immediate. But being patient and persistent in any situation is the greatest quality one must have.

పురుషుం దొనర్చని పనికిని
 నరయగ దైవం బదెట్టులనుకూలించున్
 సరణిగ విత్తక యున్నను
 వరి పండునె ధరణిలోన వరలి కుమారా!

అర్థం : పురుషుండు = మనుషుడు, ఒనర్చని = చేయని, పనికి = పనులకు, అరయగ = పరిశీలింపగా, దైవంబు = భగవంతుడు, అది = ఆ పనికి, ఎట్టుల = ఏ విధముగా, అనుకూలించున్ = సానుకూలపడును, సరణిగా = సరిగ్గా, విత్తక యున్నను = నాటకున్నచో, ధరణిలోపల = భూమియందు, వరి = వరి ధాన్యము, వరలి = పెరిగి పండునె = పండునా!

భావము : ఈ భూమి యందు సమయానికి సరిగా విత్తనము నాటకున్నచో వరిపైరు పెరిగి వరిధాన్యము నివ్వడో, అట్లే మనిషి తన ప్రయత్నము చేయకున్నచో అతని పనికి భగవంతుడేవిధముగా అనుకూలించును. మానవ ప్రయత్నము సక్రమము అయితే భగవదనుగ్రహము సాధ్యమవుతుంది.

GOD HELPS THOSE WHO HELP THEMSELVES

Purushun donarpani paniki
 narayaga daivam badhettulanu koolinchun
 saraNiga vitthaka yunnanun
 vari panduney DharaNilona varali kumaara!

O Kumaara! For a seed to grow into a full-grown crop it needs sunshine, rain, soil and the other elements of nature. Likewise, only when we have a firm resolution and complete efforts from our side, God will lend a helping hand.

తన సత్కర్మాచరణం
 బున భాగ్యము వేగవృద్ధి బొందు జగత్ప్రా
 ణుని వర సాహాయ్యముచే
 ననలం బెంతైన బెరుగునయ్య కుమారా!

అర్థం : తన = తన యొక్క, సత్ = మంచి, కర్మ + ఆచరణంబున = పనులను చేయుట వలన, భాగ్యము = సంపదలు, వేగ = త్వరగా, వృద్ధి = అభివృద్ధి చెందును, జగత్ప్రాణుని = జగత్తుకు ఆధారుడైన వాయు దేవుని, వర = గొప్పదైన, సాహాయ్యముచే = సహాయము వలన, అనలంబు = అగ్ని, ఎంతైన = ఎంతగానైననూ, పెరుగునయ్య = వ్యాప్తించెందు

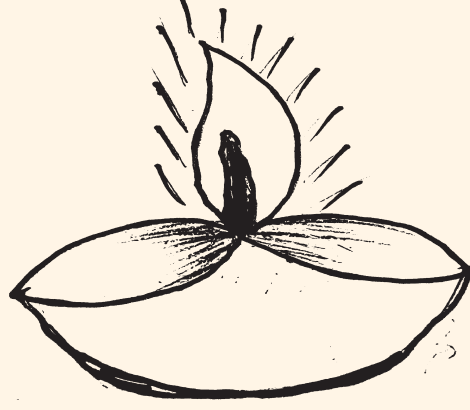
భావము : వాయుదేవుని సహాయము వలన అగ్ని పెరిగి అంతటా వ్యాపిస్తుంది. అదేవిధముగా మంచి పనులు చేయుట వలన సంపద త్వరగా అభివృద్ధి పొందుతుంది. కనుక పదుగురికి మంచి చేయుట వలన అభివృద్ధి పొందగలము. అదే ధర్మానికి రక్ష.

VIRTUES TO IMBIBE

Thana sathkarmaacharaNam buna
 Bhaagyamu veygavruddhi bondhu jagathpraa
 Nuni vara saahaayyamuchey
 nanalam benthaina beyrugunayya kumaara!

O kumaara! Just like how wind inflames the fire, good thoughts and deeds complement our virtues.

చమురింకిపోయినను దీ
పము శమియించిన విధంబు పౌరుష విహీ
నమె యగును, దైవ మనుకూ
లము గాకుండినను భూతలమున కుమారా!

అర్థం : చమురు = నూనె, ఇంకిపోయినను = అయిపోగా, దీపము = దివ్యే, శమియించిన = కొండెక్కిన, విధంబు = పద్ధతిగా, భూతలమున = భూమిపై, దైవము = భగవంతుడు, అనుకూలము = అనుకూలమైనవాడు, కాకుండిన = కాకున్నచో, పౌరుషము = పరాక్రమము, విహీనమెయగును = పనికిరానిదగును

భావము : దైవం అనుగ్రహించిన సమయము వలన మానవుని శక్తి ప్రయోజనమై కనపడుతుంది లేకపోతే అంతా నిష్ప్రయోజనమే. అది ఎలాగంటే దీపపు ప్రమిదలో నూనె వున్నంతవరకే దీపము వెలుగుతుంది. లేకపోతే కొండెక్కుతుంది.

SIGNIFICANCE OF GRACE OF GOD

Chamurinkipoyinanu deepamu
samiyinchinavi Dhambu pourusha viheenamey yagunu;
daiva manukoolamu
gaakundinanu Bhoothalamuna kumaara!

O Kumaara! Just like how a Lamp needs oil to glow, one needs God's grace to succeed in life. Without which nothing is possible.

ఘన బీజపు సాయము లే
 కను భూములు నిష్ప్రయోజకంబైన విధం
 బున దైవము తోడిల గా
 కనె పౌరుష కర్మఫలము గలదే కుమారా!

అర్థం : ఘన = గొప్ప, బీజపు = విత్తనము, సాయము లేకను = సహాయము లేకుండా, భూములు = పొలములు, నిష్ప్రయోజకంబు = పనికిరానివి, ఐన = అయినటువంటి, విధమున = విధముగ, ఇలన్ = భూమిపై, దైవము = భగవంతుడు, తోడు = సహాయము, కాకనే = కాకుండా, పౌరుష = పురుషుని యొక్క కర్మ = పనులకు, ఫలము = ప్రయోజనము, కలదే = కలుగునా!

భావము : భూమి యందు విత్తనములు నాటితే ఆ భూమి విత్తనములను మొలకెత్తించి పుష్పింప చేసి ఫలించునట్లు చేయును. కాక విత్తనములనే నాటక పోయినట్లయితే అసలా భూమియే ఎట్టి ఫలములు నివ్వక నిష్ప్రయోజనమగును. అట్లే భగవంతుడు సహాయ పడనట్లయితే మనుష్యుడు చేయు ఏ పనియునూ ఫలవంతము కాదు సుమా!

GRACE OF GOD

Ghana beejapu saayamuley kanu
 Bhoomulu nishprayojakambaina vidhambuna
 daivamu thodilagaa kane
 pourusha karmaphalamu galadhe kumaara!

O Kumaara! A seed needs to be planted and nurtured for a healthy tree to grow, flower and produce fruit. Without planting a seed, we cannot get the fruits. Just like that, without the grace of God our efforts may be futile. God's grace is must for us to be successful.

ధరనే వస్తువులైనన్
 దరగుటకై వృద్ధి నొందు దగబొదు వెదుగన్
 విరుగుటకై పాయుటకై
 దరిజేరును వీని మదిని దలతె కుమారా!

అర్థం : ధరన్ = భూమియందు, ఏ వస్తువులైన = ఏ వస్తువులైననూ, తరగుటకై = తగ్గుటకై, వృద్ధి = పెరుగుతలను, ఒందు = పొందును, తగన్ = తగినట్లుగా, పొడవు = ఎక్కువ పొడుగు, ఎదుగున్ = ఎదుగుట, విరుగుటకై = విరిగి పోవుటకు, పాయుటకై = తొలగిపోవుటకు, దరి = దగ్గరకు, చేరును = సమీపించును, దీని = ఈ విషయములను, మదిని = మనసు నందు, తలతే = తలంచితినా!

భావము : భూమి యందు ఏ వస్తువులైనను వృద్ధి చెందుట తగ్గుట కొరకే. మిక్కిలి పొడవు పెరిగిననూ విరిగి పడిపోవుటకు మాత్రమే. ఎక్కువ సమీపమునకు చేరుట దూరమగుటకు దారితీయును. ఈ విషయములను మనస్సు నందు జాగ్రత్తగా గుర్తు ఉంచుకొనుట మంచిది సుమా. పెరుగుట విరుగుట కొరకే, అతి అనర్థము.

RISE AND FALL COEXIST

Dharaney vasthuvulainan
 dharagutakai vruddhi nondhu dhagabodu vedhagun
 virugutakai paayutakai
 dharijerunu veeni madhini dhalathe kumaara!

O Kumaara! Remember anything which grows must fall sometime. The closer you get to something, the farther it may drift away. Too much of anything is not good.

జనియించుట పొలియుటకే
 పెను సుఖ మొందుటది కష్ట విధి నొందుటకె
 విను హెచ్చుట తగ్గుటకె
 యని మనమున నమ్మ వలయు నయ్య కుమారా!

అర్థం : జనియించుట = పుట్టుట, పొలియుటకే = మరణించుటకే, పెను సుఖము = మిక్కిలి సుఖమును, ఒందుట = ఒందుట, అది = ఆ భోగమును అనుభవించు రీతి, కష్ట విధి = కష్టములను, ఒందుటకే = పొందుట కొరకే, విను = వినవలసినది, హెచ్చుట = పెరుగుట, తగ్గుట = తగ్గుట కొరకే, అని = అని చెప్పి, మనసున = మనస్సు నందు, నమ్మ వలయునయ్య = నమ్మవలసినది

భావము : మానవులు జన్మించుట మరణము కొరకే. మిక్కిలి సుఖమును అనుభవించిన పిదప కష్టములను అనుభవించుట తప్పదు సుమా! పెరుగుట తగ్గుట కొరకే అని చెప్పి పెద్దల సూక్తిని మనసు నందు ఉంచుకోవలసినది. కష్టమైనా, సుఖమైనా శాశ్వతం కాదు సుమా!

EVERYTHING HAS AN EXPIRY DATE

janiyinchuta poliyutakey
 penu sukha mondhu tadhi kasta vidhi nondhutakey
 vinu hecchuta thaggutakey
 yan imanamuna namma valayu nayya kumaara!

O Kumaara! Death is inevitable for anybody. When one is used to comforts, they may also have to face hardships later. Anything which rises must fall at some point. Remember either happiness or sorrows does not last forever.

ఎటువంటి వర కులంబున
 బటు తరముగ బుట్టెనేని పరగగ మునుగ
 న్నటువంటి కర్మ ఫలముల
 కట కట భోగింప వలయు గాదె కుమారా!

అర్థం : ఎటువంటి = ఎట్టి, వర = గొప్ప, కులమున = వంశమున, పటుతరముగ = గొప్పగా, బుట్టెనేని = జన్మించిననూ, పరగగ = ఒప్పుకున్నట్లుగా, మును = పూర్వము నందు, కన్నటువంటి = చేసినటువంటి, కర్మ + పనులకు, ఫలములు = ప్రయోజనములను, కట కట = అయ్యయ్యో, భోగింపవలయు = అనుభవింపవలయు, కాదె = కాదా!

భావము : మానవుడు ఎంత గొప్ప వంశము నందు జన్మించినను ఆ మానవుడికి తన పూర్వజన్మ యందు చేసిన పనులకు ఫలములను అనుభవింపక తప్పదు సుమా!

NO ONE CAN ESCAPE KARMA

etuvanti veera kulambuna
 batu tharamuga butteneyni paragaga munu
 gannatuvanti karma phalamula
 kata kata bhogimpa valayu gaadhe kumaara!

O Kumaara! However, privileged you may be in this birth, one has to experience the good or bad karma from their past lives.

పెక్కు జనులు నిద్రింపగ
నొక్కండయ్యెడను నిద్ర నొందక యున్నన్
గ్రక్కన నుపద్రవంబగు
నక్కర్మునందు జొరకుమయ్య కుమారా!

అర్థం : పెక్కు జనులు = ఎక్కువ మంది జనులు, నిద్రింపగ = నిద్రపోవుచుండగా, ఒక్కడు = ఒకడు, అయ్యెడను = ఆ ప్రదేశము నందు, నిద్ర నొందక యున్నన్ = నిద్రింపకున్నచో, గ్రక్కన = వెంటనే, ఉపద్రవంబగు = మిక్కిలి ఆపద సంభవించును, అక్కర్మునందు = ఆ పనియందు, చొరకుము = వెళ్ళకుము

భావము : ఎక్కువ మంది నిద్రించు చుండగా ఆ ప్రదేశమున యొకడు మెలకువగా యున్నచో ఏదో ఒక ఉపద్రవము కలుగును. కావున అట్లు నిద్రింపకుండునట్టి పనికి నీవు పూనుకొనుము సుమా! అది మంచిది కాదు.

SLEEP ON TIME

Pekkuja nulu nidrimpaga
nokkandayyedanu nidra nondhaka munnan
grakkuna nupadhravambagu
nakkarmunandhu jorakumayya kumaara!

O Kumaara! It is not advisable to be awake when everyone else is sleeping.
This may cause mental health problems.

మధురంబుల గొననొల్లడు
 బుధ జనుడేకతను దారి బోనొల్లడు నీ
 విధ మెటిగి నీవును మనో
 రథ సిద్దుడవగుచు మెలగరాదె కుమారా!

అర్థం : బుధజనుడు = పండితుడు, మధురంబులన్ = మధుర పదార్థములను, కొనన్ = తీసుకొ, ఒల్లడు = అంగీకరింపడు, ఏకతను = ఒంటరిగా, తమదారిన్ = దారిలో, పోన్ = వెళ్ళుటకు, ఒల్లడున్ = ఇష్టపడదు, ఈ విధము = ఈ పద్ధతిని, ఎరిగి = తెలుసుకొని, నీవు = నీవు, మనోరథ సిద్దుడవు = కోరిన కోర్కె నెరవేరిన వాడవు, అగుచు = అయి, మెలగరాదె = ప్రవర్తింప వచ్చును కదా

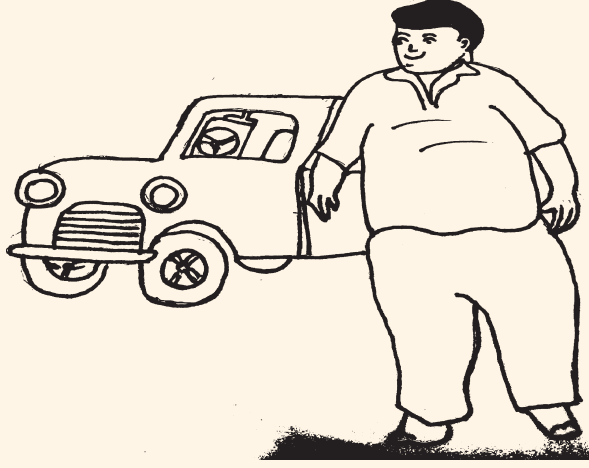
భావము : పండితుడు తీవ్ర పదార్థములను ఒంటరిగా తినుటకు అంగీకరింపడు, తాను ప్రయాణించునప్పుడు ఒంటరిగా ప్రయాణము చేయడు. ఈ విషయమును తెలుసుకొని నడువుము. అట్లు నడుచుట వలన నీ కోర్కెలు నెరవేరును

WORK AS A TEAM

maDhurambula gonanolladhu
 buDha janudeykathama dhaari bonolladu
 neevidha meRigi neevunu mano
 radha sidDuduvagachu melagaraadhe kumaara!

O Kumaara! A wise person shares delicious items he likes with people around. He does not eat alone. While moving forward he includes all those around him and does not hesitate to ask for help when needed. This way one can fulfil their wishes and live in harmony.

ధనవంతుడే కులవంతుడు
ధనవంతుడే సుందరుండు ధనవంతుడే
ఘనవంతుడు బలవంతుడు
ధనవంతుడే ధీరుడనచు దలతె కుమారా!

అర్థం : ధనవంతుడే = ధనము కలవాడే, కులవంతుడు = కులము కలవాడు, ధనవంతుడే = ధనము కలవాడే, సుందరుండు = అందగాడు, ధనవంతుడే = ధనము కలవాడే, ధనవంతుడు = గొప్పవాడు, బలవంతుడు = బలము కలవాడు, ధనవంతుడే = ధనము కలవాడే, ధీరుడు = ధైర్యవంతుడు, అనుచు = అని చెప్పి, తలతె = తలంచుచున్నావా?

భావము : లోకమునందు ధనవంతుని అన్ని లక్షణాలు కలవానిగా భావింతురు. ధనము కలవానిని లోకులు కులము కలవానిగా, సుందరునిగా, బలవంతునిగా, ధైర్యవంతునిగా మిగుల గొప్పవానిగా భావింతురు అన్న గుణములూ ఆపాదించి గౌరవింతురు. ఈ విషయము గ్రహించి ధనము సంపాదించుటకు ప్రయత్నం చెయ్యి సుమా!

SIGNIFICANCE OF WEALTH

Dhanavanthudey kulavanthudu
dhanavanthudey sundarundu dhanavanthudey
ghanavanthudey balavanthudu
dhanavanthudey Deerudanuchu dhalathe kumaara!

O Kumaara! Wealthy and prosperous people are assumed to be brave, good looking and kind hearted. So, earn enough through rightful means.

విను ప్రాణ రక్షణమునన్
ధనమంతయు మునిగిపోవు తరి పరిణయమం
దున గురు కార్యమున వధూ
జన సంగమము నందు బొంక జనును కుమారా!

అర్థం : విను = వినవలసినది, ప్రాణ రక్షణమునన్ = ప్రాణములు కాపాడు సమయము నందు, ధనము+అంతయు = ఉన్న ధనమంత, మునిగిపోవు = నశించిపోవు, తరి = సమయము నందు, పరిణయ సమయము నందు = వివాహ సమయము నందు, గురు+కార్యమున = గొప్ప కార్యమున ప్రయోజనము సాధించు సమయమున, వధూజన = స్త్రీల, సంగమము నందు = కలయిక సమయము నందు, బొంకన్ = అబద్ధము లాడుట, చనును = తగును

భావము : ప్రాణములను రక్షించు సమయము నందును, ధనము నశించు సమయమున, వివాహ సమయము నందు, గొప్ప ప్రయోజనము చేకూరు సమయము నందు, స్త్రీలను కలియు సమయము నందు అబద్ధములు ఆడవచ్చును. అసత్యము అత్యంత జాగ్రత్తగా మాత్రమే ఉపయోగించవలయును.

ACT ACCORDING TO THE SITUATION

vinu prana rakshamunan
dhanamanthayu munigipovu thari pariNamayam
dhuna, guru kaaryamuna, vadhoo
jana sangamamu nandhu bonka jananu kumaara!

O Kumaara! Under life threatening circumstances, financially bad situations, when fixing a marriage, or in the case of a much greater cause one can tell a lie. But tell only when it is inevitable. Make sure your lie does not harm anyone.

కుల భామల విడువకు వెలి
పొలతుల వీక్షించి మోహమును బొరలకుమీ
ఖలు డందురెట్టి వారలు
గులమీనుడు పుట్టెననుట కొఱకు కుమారా!

అర్థం : కులభామల = కుల స్త్రీలను, విడువకు = వదలకుము, వెలి = ఇతర, పొలతులన్ = స్త్రీలను, వీక్షించి = చూచి, మోహమును = వ్యామోహముతో, పొరలకుమీ = పరితరింపకుమీ, ఎట్టివారలు = ఎటువంటి వారయిననూ, ఖలుడు = దుర్మార్గుడు, అందురు = అని చెప్పుదురు, కులహీనుడు = నీచుడు, పుట్టెను = జన్మించెను, అనుట = అను మాటయే, కొఱకు = ఉండును

భావము : కుమారా! నీవు ఎన్నడునూ భార్యను విడువకుము. ఇతర స్త్రీలను చూచి వ్యామోహమును పొంది పరితరించకుము. అట్లు చేసినచో ఎల్లరూ నిన్ను దుర్మార్గుడని అంటారు. చివరకు కులహీనుడు, నీచుడు జన్మించెనను మాటయే లోకము నందు నిలిచి ఉంటుంది సుమా!

BE A LOYAL HUSBAND

kula Bhaamala viduvaku veli
polathula veekshinchi mohamunu boralaku mee
khalu dandhuretti vaaralu
gulaheenudu puttenanuta koRalu kumaara!

O Kumaara! Never leave your wife for other women. Do not get attracted to other women. By doing so you will be treated as a person with low moral values. In the process you may lose respect in the society.

చపలాత్ముడవని లోపల
 న పాత్ర జనులకును దాన మందించుట హీ
 నపు గుక్క నోటి లోపల
 నిపుణత నెయి పోసినట్లు నెగడు కుమారా!

అర్థం : చపలాత్ముడు = చంచల స్వభావము కలవాడు, అవని లోపల = భూమి యందు, అపాత్ర = అయోగ్యులైన, జనులకును = ప్రజలకు, దానము = దానమును, అందించుట = చేయుట, హీనపు = నీచమైన, కుక్క = కుక్క యొక్క, నోటి లోపల = నోటియందు, నిపుణత = నైపుణ్యంతో, నేయి = నేతిని, పోసిట్లు = పోసిన విధముగా, నెగడును = ఒప్పును

భావము : నేతిని అగ్నియందు పోసిన హోమముగానయి ఫలము నిచ్చును. కానీ ఈ నేతిని నీచమైన కుక్క నోటిలో పోసిన ఫలము నీయక ఆ పని నిష్ప్రయోజనమగును. అట్లే చపల బుద్ధి కలవాడు భూమియందు యోగ్యులు కానివారికి చేసిన దానము కూడా నిష్ప్రయోజనమగును. ఈ విషయము గ్రహించు కోవలసినది సుమా!

HELP THOSE WHO ARE TRULY IN NEED

chapalaathmudavani lopala
 na paatra janulakunu dhaana mandichuta
 heenapu gukkanoti lopala
 nipuNatha Neyi posinatlu negadu kumaara!

O Kumaara! When ghee is poured into the fire during holy Yagna, it will glow and burn brighter. But when it is dumped somewhere the ghee may lose its holiness. Similarly, make sure your donations are received by someone who is worthy. Otherwise, the charity you do will be wasted.

యోగ్యుల నరయగ లేక య
యోగ్యులకున్ దాన మొసగు చుండుటది స
దోభ్యోగ్య సతిన్ షండునకున్
బూగము గని పెండ్లి చేయు పగిడే కుమారా!

అర్థం : యోగ్యులన్ = తగిన వారిని, అరయగ లేక = తెలుసుకొనలేక, అయోగ్యులన్ = యోగ్యులు కానివారికి, దానము = దానమును, ఒసంగు చుండుట = ఇచ్చుట, అది = అట్లు చేయుపని, సత్+భోగ్య = మంచిగ అనుభవింపదగిన, సతిన్ = వధువును, బూగము = వక్కను తాంబూలమును, కని = చూచి (పుచ్చుకొని), షండునకున్ = నపుంసకునికి పెండ్లి చేయునట్టి, పగిడి = పద్ధతి

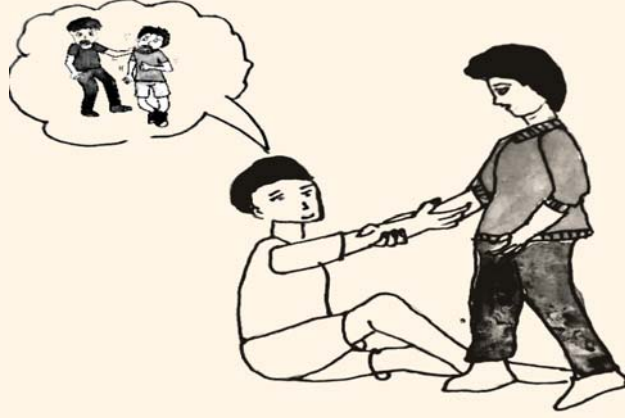
భావము : యుక్త వయసు గల వధువును తాంబూలములు పుచ్చుకొని నపుంసకునకు ఇచ్చి వివాహము చేసినచో ఎట్లు నిష్ప్రయోజనమగునో అయోగ్యునికి దానమిచ్చుట కూడా అట్లే నిష్ప్రయోజనము అగునని గ్రహింపు సుమా!

HELP THE NEEDY

yogyula narayaga leyka
yayoghyulakun dhana mosagu chundutadhi
sadbhogya sathin shandunakun
bhaagamu gani pendli cheyu pagidey kumaara!

O Kumaara! Doing charity to unworthy people is as bad as fixing marriage of a young girl to an impotent person.

దీనుండైనను శాత్రవు
 డైనన్ శరణనుచు వేడునపుడు ప్రియతన
 మ్మానవుని కోర్కె దీర్చిన
 వాని సుజనుడండ్రు బుధులు వసుధ కుమారా!

అర్థం : దీనుండైనను = దైన్యము కలవాడయినను, శాత్రవుడైనన్ = శత్రువయైననూ, శరణనుచు = రక్షింప వలసిన దనుచు, వేడునపుడు = ప్రార్థించునప్పుడు, ప్రియతనన్ = ఇష్టముతో, అమ్మానవుని కోర్కెన్ = ఆ మనుష్యుని కోర్కెను, తీర్చిన = నెరవేర్చిన, వాని = అట్టి వానిని, వసుధను = భూమిపై, బుధులు = పండితులు, సుజనుడు = మంచివాడు, అండ్రు = అందురు

భావము : దీనతను పొంది శరణు అని వచ్చినవాడు శత్రువైనప్పటికిని ప్రేమతో, ఆ వచ్చిన వాని ప్రయోజనములను నెరవేర్చినచో అట్టి వారిని చూచి భూమిపై పండితులు సుజనుడని పొగడెదరు సుమా!

HELP YOUR ENEMY

dheenundainanu saathrpu
 dhainan saraNanuchu vedunapudu priyathana
 manavuni korke dheerchina
 vaani sujanudandru buDhulu vasuDha kumaara!

O Kumaara! If anyone comes seeking refuge, one must never refuse help or assistance. Even if it is your sworn enemy. It shows your integrity and character.

పాపంబులందు నెక్కుడు
 పాపము సుమీ! ధరిత్రిపై క్రోధగుణం
 బేపారు లోభమును విని
 యే పురుషుల బెడద గూడ దిలను కుమారా!

అర్థం : ధరిత్రిపై = భూమిపై, క్రోధ గుణంబు = కోప గుణము, ఏ పారు = అతిశయించుట, లోభమును = లోభ గుణమును, పాపంబులందు = పాపముల యందు, ఎక్కుండు = ఎక్కువయిన, పాపయు = పాపము, సుమీ = సుమా!, విని = ఈ విషయములను విని, యేపురుషులన్ = ఏ మనుజులకును, ఇలను = భూమిపై, బెడద = ఆపద కల్గించుట, కూడదు = పనికిరాదు

భావము : ఈ భూమి మీద హెచ్చు కోపము, లోభము అనునవి పాపములలో గొప్పవైన పాపములు. ఈ విషయం తెలుసుకొని ఈ భూమిపైన ఏ వ్యక్తికీ ఆపదను కలిగించరాదు.

GREED AND ANGER

paapambulandhu nekkudu
 paapayu sumee! Dharitradai kroDhaguNam
 beysaaru loBhamunu vini
 ye purushula bedadha gooda Dhilanu kumaara!

O Kumaara! Anger and greed are a burden to the mankind. Such vices should not be allowed to damage the world. Be kind.

మును గల్గి ధర్మమును జే
యునతడు పేద వడెనేని యున్నంతకు దో
చిన భంగి నర్థులకును ని
చ్చు నతడే బహు పుణ్య పురుషుండు కుమారా!

అర్థం : మును = ఇంతకు ముందు, కల్గి = ధనము కలిగి, ధర్మమును = ధర్మ కార్యములను, చేయునతడు = చేసినవాడు, పేదవడెనేని = పేదవాడైనచో, ఉన్నంతకు = తనకున్నంతలో, తోచిన భంగి = తోచిన విధముగా, అర్థులకును = తనని యాచించిన వారలకు, ఇచ్చునతడే = ఇచ్చు నట్టివాడే, బహు = ఎక్కువ అయిన, పుణ్య పురుషుండు = పుణ్యములును చేసినవాడు

భావము : తనకు సంపద కలిగినప్పుడు మిక్కిలి ధర్మ కార్యాలు ఎక్కువగా చేయవలయును. ఆ సంపదలు ఎక్కువ లేనప్పుడు, వీలయినంతలో యాచకులకు దానము చేయవలయును. అట్లు మెలిగిన వానినే పుణ్యపురుషుడు అని అంటారు సుమా! అది మానవ ధర్మం కూడా!

DONATE AS MUCH AS YOU CAN

munu galgi Dharmamunu
jeyunathadu peyda vadeneyni yunnanthaka
dhochina Bhangi sardulakunu
nicchunathadey bahu punya purushundu kumaara!

O Kumaara! A wealthy person should indulge more charitable work. A person who is not so wealthy can donate whatever he can. Such people are considered virtuous.

కడు మెల్లన నిడు నుత్తర
 మడచును గోపమును దీక్ష మరయగ దాన
 ప్పుడు నుడివెడు నుత్తర మది
 పడి గోపము బెంచు నరయ వసుధ కుమారా!

అర్థం : కడు = మిక్కిలి, మెల్లన = మెల్లగా, ఇడు = ఇచ్చునటువంటి, ఉత్తరము = సమాధానము, కోపము = కోపమును, అడచును = అణచివేయును, అరయగ = పరిశీలింపగా, అప్పుడు = ఆ కోప సమయము నందు, వసుధ = భూమిపై, కోపము = కోపమును, పెంచు = ఎక్కువ చేయును

భావము : ఎదుటివారు కోపముగా ఉన్నప్పుడు మనము మెల్లగా శాంతముతో సమాధానమిచ్చిన వారి కోపము అణుగును. ఆ సమయము నందు మనము కూడా తీక్షణముగా కోపముతో సమాధాన మిచ్చినచో వారి కోపము మరింత తీవ్రమగును కానీ తగ్గదు. నిదానమే ప్రదానము, శాంతముతో సమాధానము చెప్పుటకు ప్రయత్నించవలయును.

DE-ESCALATION OF ANGRY SITUATION

kadumellana nidu nutthara
 madachunu gopamunu deeksha marayaga dhaana
 ppudu nudivedu nutthara madhi
 padi gopamu benchu narayaga sudha kumaara!

O Kumaara! When faced with an angry person maintain calm to prevent the situation from escalating. Tempers flare up if we respond angrily. Respond coolly.

మిత్రుండు దనకు విశ్వా
 మిత్రము జేసినను గాని మేలన వచ్చున్
 శాత్రవుడు ముద్దగొన్నను
 ధాత్రిందన కది యె కీడు తలప కుమారా!

అర్థం : మిత్రుండు = స్నేహితుడు, తనకు = తనకు, విశ్వా = లోకమును, అమిత్రము = మిత్రము కాని దానిగా, చేసినను+కాని = చేసిన కాని, మేలు = మంచియే, అనవచ్చున్ = అనదగును, శాత్రవుడు = శత్రువైనవాడు, ముద్ద+కొన్నను = ఆహారమును తీసికొనినను, ధాత్రిం = భూమియందు, అదియే = అదే, తలప = తలంచగా, తనకు = తనకు, కీడు = ఆపద,

భావము : స్నేహితుడైన వాడు తనకు లోకము నందు వ్యతిరేకముగా చేసినను ఆ పని తనకు మేలు చేసినట్లే భావించవలయును. కానీ శత్రువైనవాడు తన ఇంట బోజనము చేసినను అది మిక్కిలి అపకార హేతువే కాగలదని తెలుసుకొనవలెను.

FRIENDS AND ENEMIES

mithrundu dhanaku viswaa
 mithramu jeysinanu gaani meylana vacchun
 saathravudu muddhagonnanu
 Dhaatrimdhana kadhi yekeedu thalapa kumaara!

O Kumaara! When a friend does something against you, take it positively and think over it. But be cautious of an over friendly enemy. Be vigilant even when sharing a friendly meal with him.

ధరనొక్క బుద్ధి హీనున్
 దిరముగ రోటనిడి దంచెనేని బెలుచం
 దురు యగును గాని యతనికి
 సరసత్వము గలుగ దండ్రు సతము కుమారా!

అర్థం : ధరన్ = భూమియందు, ఒక్క = ఒక, బుద్ధిహీనున్ = బుద్ధి లేని వానిని, తిరముగా = స్థిరముగా, రోటన్ = రోటియందు, ఇడి = ఉంచి, దంచెనేనియున్ = దంచినప్పటికినీ, పెలుచ = అతిశయము, అందురు = అగుట, అగును = జరుగును, అతనికి = వానికి, సరసత్వము = చతురత, కలుగదు = కలుగదు, అండ్రు = అందురు, సతము = శాశ్వతము

భావము : భూమి యందు బుద్ధి లేనివానికి రోటి యందుంచి మెత్తగా దంపిననూ వానికి బుద్ధి రాదు. వాని బుద్ధిహీనత ఎక్కువగును. కానీ వానికి ఎన్నటికీ చతురత అన్నది కలుగదు.

DEALING WITH FOOLISHNESS

Dharanokka buddhi heenun
 dhiramuga rotanidi dhancheneyni belucham
 dhuru yagunu gaani yathaniki
 sarasathwamu galugu dhandru satham kumaara!

O Kumaara! A foolish person will never learn even when all attempts are made to drill sense into his head. He can never become wise.

విత్తంబు విద్య కులము
నృత్తులకు మదం బొసంగు మాన్యులకున్ స
ద్వృత్తి నొసంగున్ వీనిన్
జిత్తంబున నిడి మెలంగ జెలగు కుమారా!

అర్థం : విత్తంబు = ధనము, విద్య = చదువు, కులము = వంశము, ఉన్మత్తులకు = దుష్టులకు, మదంబు = గర్వమును, ఒసంగు = కలుగచేయును, మాన్యులకున్ = గౌరవనీయులకు, సత్+వృత్తి = మంచి వ్యాపారమును, ఒసంగున్ = ఇచ్చును, వీనిన్ = వీనిని, చిత్తము నందు = మనస్సు నందు ఇడి = ఉంచి, మెలంగున్ = నడచుట, చెలగు = ఒప్పును

భావము : భూమి యందు ధనము కలిగియుండుట, మంచి వంశము నందు జన్మించుట, గొప్ప విద్య కలిగి ఉండుట వంటి లక్షణములు దుర్మార్గులకు గర్వమును కలుగచేయును. కానీ ఆ గుణములే సజ్జనులకు మంచి నడవడిక కలిగించును. వీటిని మనస్సు నందు ఉంచుకొని నడచుట మంచి పద్ధతి సుమా!

HUMILITY MATTERS

vitthambu vidya kulamu
swatthulaku madham bosangu maanrulakun
sadwatti nosangun veenin
jitthambuna nidi melanga jalagu kumaara!

O Kumaara! Possessing wealth, being born in a good family, having good education may make an evil person arrogant. But a noble person recognises the value of these and will remain humble.

ధర గరవు గోరి దానం
 బిరువున నిడుకొనిన వాని నెగ్గింప దలంతురు
 వాని నమ్మదలచిన
 పురుషుని నుత్తముడటంచు బొగిడి కుమారా!

అర్థం : ధరన్ = భూమియందు, కరవు = కరువు సమయమున, కోరి = కోరుకొని, దానంబు = దానమును, ఇరువునన్ = ప్రక్క యింటికైనను, ఇడుకొనిన = ఇవ్వదలంచిన, వానిన్ = వానిని, ఎగ్గింపన్ = అనాదరింప, తలంతురు = భావించును, వానిన్ = ఆ వస్తువులను, అమ్మదలంచిన = అమ్ముటకు సిద్ధపడిన, పురుషుని = మనుజుని, ఉత్తముడటంచు = ఉత్తముడని, పొగిడి = పొగడుదురు

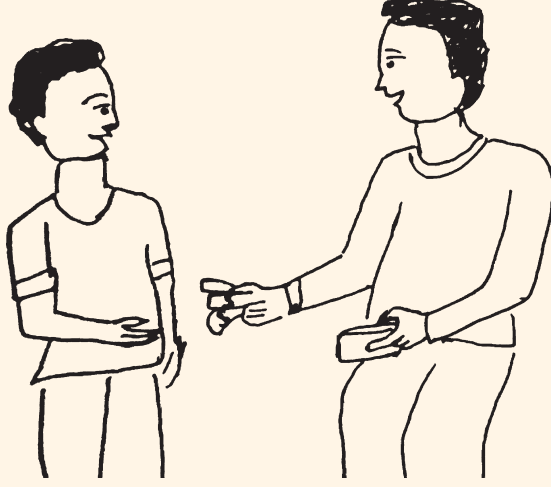
భావము : భూమి యందు కరవు సమయమున ప్రక్క వారికి దానము చేయదలచిననూ వారు వానిని అనాదరింతురు. కానీ ఆ వస్తువులనే అమ్మచూపినచో అవసర సమయమున అమ్మి ఆదుకొనిన ఉత్తముడని వానిని పొగుడుదురు. ఈ లోకము తీరిట్లుండును సుమా!

THE VALUE OF PRICE

Dhara garavu goyri dhaanam
 biruvuna nidukonina vaani neggimpa dhalanthuru
 vaani nammadhalachina
 purushuni nutthamudatanachu bogidi kumaara!

O Kumaara! something donated does not have the same value as something sold. People may disrespect a person who tries to donate in times of famine, but a person is respected and given value when he sells the same things. Such is the way of the world.

ఋణ మధిక మొనర్చి సమ
ర్పణ చేసిన తండ్రి విద్యరాని కొడుకు
లక్షణ శాలి రాణి దుశ్చా
రిణి యగు జననియు దలప రిపులు కుమారా!

అర్థం : అధికము = ఎక్కువ, ఋణము = అప్పును, ఒనర్చి = చేసి, సమర్పణము చేసిన = ఆ యప్పును కుమారునికిచ్చిన, తండ్రి = జనకుని, విద్యరాని = విద్య లేనట్టి, కొడుకు = కుమారుని, లక్షణశాలి = అందమైన, రాణి = భార్య, దుశ్చారిణియగు = చెడు ప్రవర్తనగల, జననియు = తల్లియు, తలప = తలంచగా, రిపులు = శత్రువులు

భావము : లోకము నందు ఎక్కువగా అప్పులు చేసి ఆ అప్పులను కుమారునికి అప్పగించిన జనకుడు విద్యరాని కొడుకు అందమైన భార్య, చెడు నడత గల తల్లి భావింపగా వీరందరూ శత్రువులే.

ENEMIES IN THIS WORLD

Runa madhika monarchi
samarpaNa cheysina thandri vidyaraani koduku
lakshaNa saali raaNi duschaariNi
yagu jananiyu dhalaparipulu kumaara!

O Kumaara! A father who leaves debt to his children, a son who is not educated, a wife who is only interested in her beauty, a mother who is on the wrong path are considered enemies in this world.

ధ్యాన మూలం గురోర్మూర్తిః
పూజామూలం గురోః పదం
మంత్రమూలం గురోర్వాక్యం
మోక్షమూలం గురోః కృపా.